

TALLINNA LASTEAED SINILIND

ÕPPEKAVA

Kinnitatud direktori käskkirjaga

13.04.2009 nr 1-2.1/35

03.06.2010 nr 1-2.1/49

27.09.2010 nr 1-2.1/88

23.05.2011 nr 1-2.1/45

31.05.2012 nr 2-11/44

16.03.2015 nr 1-2.1/2

07.02 2017 nr 1-2.1/1

11.02 2019 nr 1-2/5

31.08 2020 nr 2-10/2

15.02 2021 nr 2-10/1

SISUKORD

Üldsätted.	3
I Lasteasutuse liik ja eripära	4
II Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, üldoskused ja õpikäsitus (Täiend 11.02.2019 Rohelise kooli ja J- Käisi põhimõtted; Täiend 31.08 2020 Projektõppe põhimõtted)	9
III Valdkondade eesmärgid, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti;	14
1. Mina ja keskkond (Täiend liikluskasvatuse, tervise – ja loodustemaatikaga ped nõup 31.05 2010 nr 17, 6.02 2017 ped nõup) 11	15
2. Keel ja kõne	20
3. Eesti keel, kui teine keel	24
4. Matemaatika	28
5. Kunst	31
6. Muusika	35
7. Liikumine	37
8. Mäng	40
9. Väärtuskasvatus (Lisatud ped nõup otsusega 18.02 2013 nr 11)	41
10. Tähistatavad rahvakalendri tähtpäevad	42
IV Rühmade õppe- ja kasvatustegevuse korraldus;	43
V Päevakava	45
VI Lapse arengu jälgimise ja hindamise põhimõtted	46
VII Lapse arengu eeldatavad üldoskused vanuseti	47
VIII Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus (Muudetud ped otsusega 18.03 2015)	53
IX Koostöö lastevanematega	55
X Kooliks ettevalmistamise põhimõtted(Muudeti ped nõuk ostusega 18.05 2012 nr 18)	56
XI Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	58
Lisad	59
1. Laste arengu tabel	
2. Õppe- ja kasvatustegevuse nädalaplaanid	
3. Lapse individuaalne kaart	
4. Koolivalmiduskaart	

ÜLDSÄTTED

Tallinna Lasteaed Sinilind õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamise aluseks on Vabariigi Valitsuse 29. mai 2008. a määrusega nr 87 kinnitatud „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava”.

Lasteaia õppekava on aluseks rühma tegevuskava koostamisel, õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel, laste arengu jälgimisel ja hindamisel, töös erivajadustega lastega ning koostöös lapsevanematega ja nende nõustamisel õppe- ja kasvatusküsimustes.

Lasteaias toimub õppimine mänguliste tegevuste kaudu lähtuvalt õppe- ja kasvatusteadkondade eesmärkidest ja sisust ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest.

Tallinna Lasteaed Sinilinnu õppekava läbinule annab lasteasutus välja vastava õiendi.

Tallinna Lasteaed Sinilind õppekavas on järgmised osad:

Üldsätted

1. Lasteasutuse liik ja eripära
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, üldoskused
3. Valdkondade eesmärgid, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti
4. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus
5. Päevakava
6. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ja korraldus
7. Lapse arengu eeldatavad üldoskused vanuseti
8. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus
9. Töö mitte-eesti kodukeelega lastega
10. Kooliks ettevalmistamise põhimõtted
11. Lapsevanemaga koostöö põhimõtted ja korraldus
12. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

LISAD

I. LASTEAIALIIK JA ERIPÄRA

1. Liik ja üldinfo

1.1. Tallinna Lasteaed Sinilind, (edaspidi lasteasutus), on Mustamäel asuv munitsipaalõppeasutus, mis juhindub oma tegevuses riigi ja kohaliku omavalitsuse seadustest, määrustest ja õigusaktidest ning lasteasutuse põhimäärusest

1.2. Lasteasutuse aadress on: Tammsaare 115, Tallinn 12917

1.3. Lasteasutuses on 11 rühma: 3 sõime- ja 8 aiarühma, kus käivad lapsed vanuses 1,6- 7.a.

1.4. Lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles integreeritud tegevustena üldõppe alusel mängulise õppena

1.5. Lasteasutus võib korraldada huvitegevust ja -koolitust

2. Eripära

Missioon

Tallinna Lasteaed Sinilind on laste ja lastevanemate poolt hinnatud, tervistedendav ja keskkonda väärtustav lasteaed.

Visioon

Tallinna Lasteaed Sinilind on paindlik, uuendustele avatud innovaatiline organisatsioon.

Lasteaias toimivad **väärtused** annavad organisatsioonile oma näo.

Lasteaia põhiväärtused on:

- lapsekesksus
- eeskuju
- õppiv organisatsioon
- meeskonnatöö
- tervisedendamine
- keskkonnasäästmine

Lapsekesksus tähendab: olla avatud uuele, osates teha valikuid, lähtudes lapsest ja lasteaia prioriteetidest nii, et kooli läheb tark, toimetulev ja terve laps.

Eeskuju tähendab: olla eeskujuks suhtlemisel ja sõbralikul käitumisel kõikidel tasanditel (lapsed, töötajad, vanemad, külalised, koostööpartnerid jt).

Õppiv organisatsioon tähendab: olla arenemisvõimeline, professionaalne ja üksteist õpetav personal.

Meeskonnatöö tähendab meie personali jaoks: olla koostööaldis, olla üksteisele toeks.

Tervisedendamine ja keskkonnasäästmine osata olla terve, toituda tervislikult, palju liikuda värskes õhus, õppida ja mängida õues ning olla säästlik keskkonna suhtes: osata prügi sorteerida, elektrit ja vett kokkuhoidlikumalt kasutada.

2002.a-st on üheks prioriteetseks valdkonnaks **terviseedendamine**, sellest lähtuvalt Tervist Edendava Lasteaia (edaspidi TEL) võrgustikuga liitumine.

Lasteaia terviseedenduse tunnuslause on **Oskan olla terve!**

Lasteaed järgib tervist edendava lasteaia põhimõtteid:

- koostöö arendamine ja tugevdamine erinevatel tasanditel;
- lapse arengule ja tervisele soodsate tingimuste loomine;
- lapse arendamine ja tervisliku eluviisi kujundamine

2004.a-st. on teiseks prioriteediks **Keskkonnakasvatus**

Eesmärk on säilitada ja arendada lasteaiapere keskkonnateadlikkust, mõjutada suundumust keskkonnasõbralikule eluviisile.

2009 a-st lisandus süvendatult **Liiklusõpetus**, mida toetab laste liiklus/liikumisväljak

2011 a-st on loodud õuealale **Loodusõpperada**, mis võimaldab läbi viia õuesõppe tegevusi.

2012 a-st on lasteaed liitunud „**Kiusamisest vaba lasteaed**“ programmiga.

2016 a-st osalemine : „**Rohelise kooli** „, programmis.

PÕHIMÕTTED:

- Järgime õigusaktide nõudeid, lasteaia arengukava, õppekava ja tegevuskava
- Tagame toimiva keskkonnateadlikkuse kujundamise asjatundlike töötajate ja optimaalsete vahenditega
- Leiame jätkusuutlikud lahendused hoidmaks ümbritsevat elukeskkonda
- Osaleme keskkonnahariduslikes projektides
- Kasutame ressursse säästlikult
- Teeme keskkonnaalast koostööd teiste lasteaedadega
- Lõimime õppe- ja kasvatustöösse süsteemselt keskkonna ja säästva arengu teemad
- Käitume lasteaias keskkonnateadlikult
- Hoiame lasteaia õueala bioloogilist mitmekesisust. Meie lasteaia tegemised kajastuvad kodulehel rubriigis Roheline kool ja ka www.facebook.com/roheline.kool

2018 a kasutab lasteaed Johannes Käisi pedagoogilisi põhimõtteid.(lisatud 4.02.2019) Meie töö filosoofia seisneb kolme komponendi koosmõjus ja -töös, s.o. laps-lapsevanem-lasteaed.

Johannes Käisi (26.12.1885 - 21.06.1950) pedagoogilised vaated:

- ARENG

Kogu meie olevus areneb lapsepõlvest peale. Meie keha ja hinge valdab tung areneda.

Õpetaja hüüdsõna olgu- ikka edasi arenemise teel!

- KASVATUS JA HARIDUS

Pedagoogika on kunstiõpetus, õpetaja on kunstnik! Õpetamine on teeniv kunst.

Haridustöös on kaks tähtsat ala - kasvatus ja õpetus. Kasvatuse ja hariduse ülesanne on meie kultuuri väärtusi tulevastele põlvetele edasi anda. Kasvatuse ja hariduse keskpunktiks peab olema nüüdse aja elu. Ideaal on **kasvatav õpetus**, st et me ei õpeta mitte ainult intellekti, vaid ka kõlbelisi tundeid, iseloomu jms.

Õpetusel on kolm tegurit- laps, õpetaja ja õppeaine.

Passiivne õpetus s.o õpetaja - õppeaine/tegevus - õpilane/laps

Isetegev õpetus s.o õpetaja - õpilane/laps - õppeaine/tegevus

- EVOLUTSIOONILINE PEDAGOOGIKA

Lapsi tuleb õpetada mitte niivõrd tõsiasju teadma, kui neid otsima ja leidma. Laps

peab ise olema otsija ja leidja. Õpetaja ülesanne on luua õhkkond ja meelsus.

Võimete leidmine ja huvi äratamine.

Vabadus see on aktiivsus.

- TÖÖKOOL

Sõnakool ehk passiivsuskool - ainete rohkus ja teadmiste pealiskaudsus.

Töö koolis - arendame käsi, keelt, meeli, joonistamist jms.

Töökool - kõik need tegemised on pandud tööle lapse arendamise eesmärgil.

- J.KÄISI ÜLDÕPETUSE PÕHIMÕTTED:

Isiksuse individualiteet:

- kasvatab last tööle töö läbi;

- annab meelelise kogemise ehk laps tajub ja tunnetab oma ümbrust elamustoonilise tervikpildina;

- pakub vaimset isetegevust, ise ülesande lahendamist;
- pakub vaba isetegevust, tööd ja aktiivsust (Isetegevusest iseseisvusele);
- säilitab terviku ainete vahel - pole tähtis, mida õpetada, vaid kuidas õpetada;
- toimub õpetaja passiivsusest kõnelemise suhtes ja aktiivsusest lapse algatusel läbiviidava töö juhtimisel;
- säilitab laste ja nende töö võrdväärsus, puudub võistlus, puudub keskpärasus;
- toimub läbi ühise tegutsemise;
- tagab loova töö - kõrgeim aste inimese töövõimes;
- tekitab huvi.

Töökooli kasvatuslikud põhinõuded:

- isetegevus, isetegevuses on kaks astet- see on aktiivsus ja spontaansus;
- elulähedus- tingimusteks lapse areng, huvid ja võimed, teadmiste rakendamine igapäevases elus.

- ÜLDÕPETUS

Üldõpetuses on kogu õpetuse keskustus lapse igapäevaste tähelduste, kogemuste ja huvide vallast valitud kodulooliste vaateõpetuste asialadel ehk teemadel. Keskustuse tähtsamaid sihte on õppeainete sisemine seos. Lapse sisemisi jõude vabastab ja paneb liikuma vaid ühtlane terviklik õppetegevus, mille keskus on last ümbritsev maailm, kogemused, elamused ja huvid. Üldõpetuse tuumaks on kodulooline vaateõpetus. Iga põhiteema käsitlemine algab vaateõpetusega. Üldõpetus oma olemuselt soodustab isetegevust.

Üldõpetuse põhimõtted:

- kõik õpetusalad seotakse ühtseks tervikuks;
- õpetuse keskuseks on vaateõpetus ehk kodulugu;
- vaateõpetuse teemad valitakse kodukoha ümbrusest;
- vaateõpetuse teemade kestus ja laad sõltub sisust.

- KODULUGU ÜLDÕPETUSE ALUSENA

Pedagoogilised põhinõuded:

- lapsepärasus - õpetuse sisuks võivad olla ainult lapse huvideringi kuuluvad asjad ja

nähtused, mis talle ka arenemis- ja jõukohased;

- elulisus- õpetus peab hoidma sidet kodu ja koduse eluga, koduümbrusega;
- näitlik õpetus;
- isetegevuse- põhimõte.

- ISETEGEVUS JA INDIVIDUAALNE TÖÖVIIS

Ülesanded:

- võimaldada küllaldaselt iseseisvat, isetegevat tööd, mis toimuks loomulikus töösammus (töösammu loomuvastane muutmine vähendab töö produktiivsust);
- teostada töö valitavuse nõue;
- arvestada võimeid, kalduvusi ja huve;
- tõsta individuaalsuse kaudu ühistöö viljakust ja väärtust.

Individuaalne tööviis üldõpetuses:

1. Isetegevus e loov töö - tõeline isetegevus iseseisva mõtlemise ja väljendusega esineb alles siis, kui laps ise leiab mõtte- ja tahteergutusi, ise otsib ja püstitab eesmärgid, ise valib vahendid ja teid eesmärgile jõudmiseks. Isetegevusel on kaks astet: matkiv isetegevus ehk aktiivsus ja vaba isetegevus ehk spontaansus.

- Omaalgatus, initsiatiiv- lähtumine huvidest, mõtetest
- Vaba eneseväljendus- iseseisvus tegevuse vormi, tee ja vahendite valikul ning toimingu läbiviimisel
- Tegevuse arendav mõju

2. Võimetele ja huvidele baseeruv õpetus; töötempo arvestamine ja ülesannete valik.

- LOODUS

Väärtuste kujundamine ja vaimsed võimed- looduse tundmine ja tema elu mõistmine on loodusarmastuse eeltingimus, sest armastada saame ainult seda, mis meile tuttav ja meie vaimule ligidal seisab. Igas inimeses elab lapsest saati seesmine tung looduse poole.

- KUJUTAMINE LOODUSÕPETUSES

Joonistamine - analüüsisivas protsessis vaatlusel võib juhtuda, et üksikud tähelepanekud valguvad laiali ja kaotavad seose üksteisega. Joonistades vaadeldud esemeid seome joon joone

järel üksikkujutlusi üldpildiks, mis paremini jääb lapse mällu püsima. Joonistades liitnud otsekohe ka väljendusega.

2019 a kasutatakse lasteaias tegevuste läbiviimisel **projektõpet.**(31.08 2020 ped nõuk)

Projektõppe eesmärk on mingi teema uurimine sügavuti. Projekti teema peaks lapsele olema huvipakkuv. Lapse huvi võib saada alguse ootamatult, aga seda saab ka ergutada, andes lapsele ette erinevaid materjale ning valikuvõimalusi. Sellesse põimib õpetaja õppekava. Koostöös teiste laste ja õpetajaga hakatakse tekkinud küsimustele vastuseid otsima ja laste uudishimu rahuldama. Olulisel kohal on laste isetegemine, aktiivõppe meetodite kasutamine- avastamine, katsetamine, uurimine, võimalus loovuse rakendamiseks. Käsitatud teema lõpeb lõputööga. Läbi projektõppe viiakse ellu lapsest lähtuva kasvatusese põhimõtteid. Projektides ei taju laps eraldi sisuallasid ehk aineid, vaid õpib neid ühtse tervikuna, mis aitab kaasa lapse tervikliku maailmapildi kujunemisele. Õpetaja ei kavanda laste tegevusi ette, vaid ta aitab lastega vesteldes arendada nende endi ideid ning lastel teadlikuks saada oma kogemusest. Projektõppes on kesksel kohal laps- lähtutakse tema huvidest, ideedest, soovidest ja küsimustest. Õpetaja ülesanne on lapsi vaadelda ja kuulata, et olla lastele toetajaks, jagada nendega õpitud ja oma kogemus. Projekt areneb läbi arutelude, kus lapsed leiavad ise lahendusi, avastavad ja õpivad ise uurimise ja katsetamise, mängu ning käelise tegevuse abil. Projektõppes arvestatakse lapse individuaalsete vajadustega, toetades lapse kasvamist iseseisvaks mõtlejaks ning loominguliseks isiksuseks, kus igapähe on õigus oma arvamusele.

Projektõppe peamiste eesmärkidena oleme välja toonud järgmised:

- Laps õpib erinevate tegevuste kaudu seoseid looma ja lahendusi leidma.
- Laps õpib arutlema ja oma arvamust avaldama.
- Laps oskab arvestada rühmakaaslastega

Projektõpet viiakse läbi nii aiarühmades kui sõimerühmades.

Projektõppes kasutame:

- Lapsest lähtumist - mis lapsi huvitab ja mida teada tahavad
- J. Käisi üldõpetust - isetegemine
- Õuesõpet - igapäevased õppetegevused (vaatlemine, uurimine, katsetamine, kuulamine, meisterdamine)
- Avastusõpet – õppekäigud, toiduvalmistamine, looduses käimine
- „Kiusamisest vaba lasteaed” metoodikat
- Väärtuskasvatust – rühmareeglitest kinnipidamine, rahvakalendri tähtpäevade
- tutvustamine ja tähistamine, väärtused, väärtushinnangud

- IT vahendeid - telefon, arvuti, valgustahvel jms
- Robotikat – Beebot ja Ozobot
- Lastevanemate kaasamist – nn kodused ülesanded, ühised üritused, arenguveestlused, Facebooki grupp

Projekti kestvus on vastavalt laste vanusele ja huvile 2 nädalat kuni 1.5 kuud.

II ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED, ÜLDOSKUSED JA ÕPIKÄSITLUS

Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor ja tööd koordineerib juhataja asetäitja õppe-ja kasvatustegevuse alal.

1. Eesmärgid:

Üldeesmärk: Lähtudes riiklikust õppekavast, on õppe-ja kasvatustegevuse üldeesmärk lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös;

Õppekava eesmärgid lähtuvad meie lasteaia arengukavast, visioonist/missioonist ja väärtustest:

Toetada laste kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusena lastel kujunevad:

- terviklik maailmatunnetus ja positiivne minapilt
- ümbritseva keskkonna mõistmine
- eetiline käitumine ning algatusvõime
- esmased tööharjumused
- kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest
- mängu-, õpi-, sotsiaalsed- ja enesekohased oskused

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide saavutamiseks on tähtsad:

- **Turvalisus**

Tagada lastele turvaline koht päeva veetmiseks – mängimiseks, õppimiseks ning kaaslaste ja õpetajatega suhtlemiseks.

- **Terviklikkus**

Korraldada töö lasteaias nii, et lastel oleks võimalik õppida mängimise, näitlemise, lugemise, kirjutamise, käsitöö, arvutamise, joonistamise ja laulmise kaudu. Õppe - ja

kasvatustegevuse seavad tervikuks lapse elu ja ümbritsevat keskkonda käsitlevad teemad.

- **Järjepidevus**

Kasvatamine ja arendamine toetub lapse loomulikule huvile ümbritseva vastu. Lapse kasvades ja arenedes liigutakse lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale. Toimib seoste loomine vanarahva ja tänapäeva traditsioonide vahel Eesti folkloori kaudu.

- **Kollektiivsus**

Tulemus sünnib lapse ja õpetaja ning lapse ja kaaslas(t)e vastasmõjus.

- **Individaalsus**

Lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse korraldus võimaldab lasteasutuse õpetajal töötada lapsega individaalselt. Individaalses töös arvestatakse laste iseloomu, võimeid, oskusi, kodust olukorda, arengupotentsiaali. Oma töös arvestame lapse päritolu, võimeid ja soove.

- **Lapse aktiivsus ja loovus**

Julgustada last aktiivselt ja iseseisvalt tegutsema, loovalt mõtlema. Lapse arengut soodustab aktiivset liikumist stimuleeriv, mitmekesiseid liikumisvõimalusi ja -kogemusi ning positiivseid eeskujusid pakkuv keskkond. Tervise seisukohalt on oluline, et laps viibiks võimalikult palju värskes õhus.

- **Mängulisus** st. õpetamine ja õppimine läbi mängu. Lapse arengus on suur tähtsus mängul, Mängudes omandatakse sotsiaalseid kogemusi, kujundatakse eneseteenindamisoskusi ja tööharjumusi ning kinnistatakse teadmisi-oskusi.

- **Lapse ettevalmistus kooliks**

Kujundada koolivalmidus läbi mängude ja mänguliste õppetegevuste. Muuta üleminek lasteaiaast kooli võimalikult sujuvaks ja stressivabaks ning valmistada lapsed ette aktiivseks õpitegevuseks.

- **Koostöö**

Lasteaia tegevus on perekonnale avatud, sest koostöö koduga soodustab lapse igakülgset arengut. Samuti seob huvigruppe, haridusasutusi ja institutsioone sõltumata nende kuuluvusest ja omandivormist.

- **Innovaatilisus ja mitmekesisus** s.t uute õppimis- ja õpetamistehnoloogiate ja meetodikate kasutuselevõtmine.

- **Avatus**, s.t olla valmis koostööks, olles salliv ja teisi arvestav.

2. Põhimõtted:

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust, väärtuskasvatust ning õuesõpet ;
- suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlge tegema;
- suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

3. Õpikäsitlus

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse

- Laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, tervises seisundit jms.
- Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega.
- Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas.
- Omavahel lõimitakse õppe- ja kasvatustegevusi, valdkondi ja teemasid.
- Õppesisu valikul lähtutakse põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

Pedagoogid loovad koostöös lastevanematega lapse arengut toetava turvalise kasvukeskkonna.

- Füüsiline keskkond pakub võimalusi iseseisvaks loovaks tegevuseks, mänguks ja on laste arengut soodustav. Selle kujundamisel arvestatakse laste vanust, huvisid, sugu.
- Rühmaruumi paigutus võimaldab lastele üksi, väikestes gruppides ja ühist tegutsemist. Mängu- ja õppevahendid on lastele kättesaadavad ja eakohased. Neid vahetatakse vastavalt nädala temaatikale. Laste loovtööd ja vabamängu tööd on nähtaval.
- Vaimne keskkond toetab kõigi osapoolte koostööd ja laste arengut ning tervist.

Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

4. Üldoskused

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

1. mänguoskused
2. tunnetus- ja õpioskused
3. sotsiaalsed oskused
4. enesekohased oskused

4.1 Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) suudab tunda mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- 2) oskab kasutada mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- 3) suudab algatada erinevaid mänge ja oskab arendada mängu sisu;
- 4) suudab täita mängudes erinevaid rolle;
- 5) oskab järgida mängureegleid ning selgitab teistele tuttavate mängude reegleid ;
- 6) suudab probleeme lahendada mängu käigus ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;

- 7) suudab tunda rõõmu võidust ja taluda kaotust võistlusmängus;
- 8) oskab kasutada mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

4.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), suudab tajuda esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- 2) saab kuuldust aru, suudab reageerida sellele vastavalt ning oskab kasutada arutlevat dialoogi;
- 3) suudab keskenduda tegevusele kuni pool tundi;
- 4) saab hakkama igapäevategevustega ning suudab viia alustatud tegevused lõpuni;
- 5) oskab tegutseda uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- 6) suudab suhtuda õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- 7) oskab rühmitada esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- 8) oskab kasutada materjali meeldejätmiseks kordamist.

4.3 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

1. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) suudab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- 2) oskab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- 3) suudab hoolida teistest inimestest, osutada abi ja küsida seda vajadusel ka ise;
- 4) saab hakkama rühma reeglite kujundamisega meeskonnatöös;
- 5) oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- 6) saab hakkama sõprussuhete loomise ja hoidmisega;

- 7) saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- 8) oskab vahet teha hea ja halva käitumise vahel;
- 9) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- 10) oskab järgida kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- 11) suudab selgitada oma seisukohti.

4.4 Enesekohased oskused

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) suudab kirjeldada ning väljendada oma emotsioone sobival viisil;
- 2) oskab kirjeldada enda häid omadusi ja oskusi;
- 3) oskab sobivalt käituda erinevates olukordades ning oskab muuta oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- 4) oskab algetada mängu ja tegevusi;
- 5) suudab tegutseda iseseisvalt ja vastutada oma käitumise eest;
- 6) teab, mis on tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- 7) saab hakkama eneseteenindamisega ja esmaste tööharjumustega;
- 8) oskab kasutada erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristada enda järelt.

III VALDKONDADE EESMÄRGID, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI.

Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse kaheksas valdkonnas:

1. Mina ja keskkond
2. Keel ja kõne
3. Eesti keel kui teine keel
4. Matemaatika
5. Kunst

6. Muusika
7. Liikumine
8. Mäng
9. Väärtuskasvatus
10. Tähistatavad rahvakalendri tähtpäevad

1. MINA JA KESKKOND

1.1. Valdkond toimib terviklike teemade põhimõttel, mis võimaldab teemade, valdkondade ja eri tegevuste lõimumist arvestades lapse vanust.

1.2. Valdkond jaguneb:

1.2.1. sotsiaalse keskkonna teemad: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, tervislikud eluviisid, inimkeha, ohuallikad ning ohutu käitumine.

1.2.2. looduskeskkonna teemad: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele. Loodusega tutvustamine toimub süsteemipäraselt aastaegade järgi kodulooliste teemade kaudu .Loodusega tutvumisel kasutatakse võimalikult palju õuesõpet ja avastusõpet.

1.2.3. tehiskeskkonna teemad: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond. Liiklus- Ja liikumisväljakul alustatakse esmast liikluskasvatust, et laps juba maast madalast hakataks mõistma, et liiklus on juhitud süsteem, kus kehtivad reeglid, mida peab järgima.

1.2.Eesmärgiks on, et laps:

1.3.1. mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult

1.3.2. on teadlik oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas

1.3.3. mõistab nii eesti kultuuritraditsioone, kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone

1.3.4. teab enda ja teiste tervisest ning püüab käituda tervislikult ning ohutult

1.3.5. saab aru keskkonda hoidvast ja keskkondlikkust mõtteviisist

1.3.6. oskab märgata nähtusi ja muutusi looduses

1.3.7. teab ja oskab erinevates liiklusolukordades käituda

1.3.8. teab, kuidas lasteaia õuealal käituda. (vt õuesviibimise kord)

1.4. Eeldatavad tulemused

Kuni 2 aastased

- saab aru lihtsamatest korraldustest ja suudab täita neid: “anna”, “näita” „istu“
- oskab näidata ja nimetada kolme kehaosa endal, nukul või teisel lapsel
- teab ja reageerib oma eesnimel, tunneb ennast ära peeglis või fotol
- teab oma lähisugulasi, lemmiklooma
- oskab matkida loomade häälsusi
- oskab matkida täiskasvanu eeskujul lihtsamaid ameteid ja tegevusi (nt arst, rongijuht, müüja)
- oskab ja suudab nimetada mänguasju
- suudab osaleda ühistes laulumängudes
- oskab paluda tuttavat toitu
- suudab vastata jah/ ei küsimustele jaatavalt või eitavalt
- saab hakkama täiskasvanu abiga ja eeskujul asjade õigesse kohta panemisega

3 aastased

- oskab nimetada tuttavaid helisid ja hääli ümbritsevas keskkonnas
- oskab öelda „mina“ ja oskab kasutada oma nime
- oskab nimetada riideesemeid ja kehaosi (“ ema nina, Mai king ”)
- suudab leida oma koha rühmas (kapp, voodi)
- oskab matkida lihtsamaid töövõtteid
- oskab asetada asjad kokkulepitud kohale
- suudab nimetada ja näidata, kust hääl tuli
- oskab näidata sõrmedel oma vanust
- teab, kas ta on poiss või tüdruk
- suudab nimetada pereliikmeid ja teab nende nimesid
- teab rühmakaaslaste nimesid
- suudab leida esemete seast Eesti lipu ja oskab nimetada selle värve

4 aastased

- teab oma ees- ja perekonnanime
- teab, et on poiss või tüdruk
- teab oma vanust või näitab sõrmedel
- oskab nimetada pereliikmeid ja teab nende nimesid.
- oskab vastata küsimustele pereliikmete kohta.
- oskab nimetada oma rühma nime ja ütleb rühmakaaslaste ja õpetajate ning õpetaja abi nimed.
- oskab rääkida oma sünnipäevast

- oskab öelda tere, head aega, palun ja tänan
- teab oma sõprade nimesid
- suudab ära tunda oma kodu ja lasteaia
- oskab küsimise korral nimetada kodus kasutatavaid kodumasinaid – ja elektroonikat
- oskab küsimise korral nimetada sõidukeid
- teab, kuidas vett ja elektrit säästlikult kasutada
- mõistab kuhu tuleb viia loodusest letud praht
- teab hammaste hooldamise vahendeid
- tunneb ja nimetab toiduaineid ja eristab puu- ja aedvilju välimuse ning nimetuse järgi
- tunneb rõõmu looduses viibimisest
- oskab küsimise korral nimetada tuttavat looma, lindu, putukat ja lille
- oskab küsimuse korral iseloomustada ööd ja päeva
- oskab nimetada talve ja suve iseloomulikke nähtusi ja erinevaid ilmastikunähtusi
- teab valgusfoori ja tulede tähendust
- teab liiklusmärkide tähtsust.
- teab helkuri kasutamise vajalikkust

5 aastased

- teab oma nime, vanust ja sugu
- oskab rääkida oma perekonnast ja kodust
- oskab rääkida pereliikmete kodustest tegevustest
- oskab nimetada oma tegevusi ja mängu
- saab aru, mis on oma, mis on võõras
- teab tuntumate ametite juurde kuuluvaid töövahendeid
- teab oma rahvust ja keelt ning riigi tähtsamaid sümboleid
- teab tuntumaid rahvakombeid ja nendega seotud tegevusi
- teab üldtuntud viisakusreegleid
- teab ja suudab järgida lauakombeid
- oskab sõpra lohutada ja abistada
- oskab andeks anda ja leppida
- teab, kodumasinaid ja-elektroonikat ning nende otstarvet ja nendega seotud ohte
- tunneb erinevaid sõidukeid ja teab nende otstarvet
- teab mis on tervislik
- teab toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev

- oskab nimetada kehaosi ja teab nende vajalikkust
- saab aru tegevustest, mis on ohtlikud
- oskab nimetada tuntumaid seeni, loomi, puid, lilli, puu-ja köögivilju
- oskab nimetada kõiki aastaagu ja neid iseloomustada
- teab ilmastikunähtusi
- mõistab, et joogivett ja elektrit tuleb kokku hoida
- teab prügi sorteerimise vajalikkust
- oskab hoida enda ümber puhtust looduses, kodu ümbruses
- teab, kuidas sõiduteed ületada
- teab liiklusmärkide tähendust
- oskab ühissõidukis käituda
- teab turvavöö ja –tooli vajalikkust sõidukis
- teab tervislikku eluviisi ja toitumisharjumusi
- teab lasteaias õuealal olevaid ohte ja kuidas neid vältida
- saab aru, et tõukerattaga sõites tuleb kasutada kiivrit
- saab hakkama õpetaja juhendamisel lihtsamate õppemängudega kasutades BeeBoti

6 aastased

- oskab end tutvustada
- teab oma pereliikmeid ja lähisugulasi
- teab kodust aadressi ja telefoni
- teab rühmareegleid ja traditsioone
- teab kooli kui õppimise kohta
- teab ja oskab kirjeldada erinevaid elukutseid ning nende vajalikkust
- teab eesti riigi sümboleid ja oskab näidata kaardilt oma kodukohta
- teab ja nimetab eesti lähinaabreid
- teab eesti rahva traditsioone ja kombeid
- suudab järgida käitumisreegleid erinevates olukordades
- oskab luua ja hoida sõprussuhet
- oskab kirjeldada oma emotsioone ja tundeid
- oskab nimetada erivajadustega inimestele vajalikke abivahendeid
- oskab nimetada maja ehitamiseks vajalikke materjale
- oskab nimetada teenindusasutusi ja nende vajalikkust

- oskab kirjeldada erineva töö tegemiseks vajalikke sõidukeid
- teab, miks on vaja prügi sorteerida
- oskab kirjeldada, kuidas hoida enda ja teiste tervist
- teab hammaste hooldamise põhimõtteid oma igapäevaelus
- oskab nimetada, milliseid toiduaineid on vaja iga päev süüa rohkem ja milliseid vähem, et olla terve
- teab oma kehast ja selle funktsioneerimisest
- teab ja tunneb ümbritsevaid ohte
- teab ja kirjeldab kuidas käituda ohuolukorras
- teab esmaseid esmaabivõtteid
- oskab kirjeldada kodukoha loodust
- oskab nimetada teravilju, kirjeldada aias ja metsas kasvavaid taimi
- teab loomade käitumise erinevusi eri aastaegadel
- oskab seostada muutusi looduses aastaegade vaheldumisega ning oskab neid kirjeldada
- oskab selgitada ilmastikunähtuste seost aastaegadega
- oskab ümbritsevasse hoolivalt suhtuda ja seda säästvalt käituda
- oskab säästlikult vett ja elektrit kasutada ning teab prügi sorteerimise vajalikkusest
- teab kuidas viga saanud või inimese hüljatud looma aidata
- teab liiklemise erinevusi linnas ja maal
- teab, kuhu kinnitada helkurribad
- oskab lasteaia õuealal erinevaid ohte tunda ja vältida.
- oskab kasutada tõukerattaga sõites kiivrit
- tuleb toime õppemängude iseseisva mängimisega kasutades erinevaid nutivahendeid

7 aastased

- oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi, huve jms
- oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone
- oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid
- oskab nimetada eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone
- saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused
- oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku
- mõistab, kuidas keskkond ja inimeste käitumine võivad mõjutada tervist
- oskab järgida isikliku hügieeni nõudeid sh hammaste hoidmist ja hooldamist

- oskab ümbritsevasse hoolivalt suhtuda ja eda säästvalt käituda
- oskab kirjeldada kodukoha loodust ning tuntumaid taimi, seeni ja loomi
- oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusierinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring
- oskab selgitada, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad
- oskab selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest
- mõistab ning oskab märgata enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale
- oskab säästlikult vett ja elektrit kasutada ning teab prügi sorteerimise vajalikkusest
- teab esmaabi andmise vajalikkust ja võtteid
- kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm
- teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda
- oskab erinevaid ohte tunda ja suudab neid vältida lasteaia õuealal
- oskab kasutada tõukerattaga sõitmisel kiivrit
- suudab ise koostada lihtsamaid ülesandeid kasutades erinevaid nutivahendeid

2. KEEL JA KÕNE

2.1 Keelt ja kõnet arendatakse kõikides tegevustes (olmetoimingud, õppekäigud, vestlused, vaatlused, mängud, kunsti-, liikumis-, muusika- jne. tegevused). Kõigis tegevustes on kõnearenduslik osa.

2.2 Keele ja kõne õppesisu on: keelekasutus (hääldamine, grammatika, sõnavara), suhtlemine, jutustamine, kuulamine, lugemine ja kirjutamine ning kasutatav lastekirjandus.

2.3 Eesmärgiks on, et laps:

2.3.1. oskab olla igapäevasuhtluses aktiivne vestleja, küsimuste esitaja ja suudab olla kuulaja rollis;

2.3.2. suudab sobivate sõnadega väljendada oma mõtteid, arvamusi, tundeid ja teadmisi;

2.3.3. tunneb huvi raamatute ja lastekirjanduse vastu;

2.3.4. oskab kõnes õiget hääldust, grammatilisi vorme ja lauseehitust kasutada;

2.3.5. mõistab kuulnud eakohasest teksti ja oskab seda ümber jutustada;

2.3.6. saab hakkama lugema-kirjutamise alusoskustega.

2.4. Eeldatavad tulemused

Kuni 2 aastased

- suudab suhelda tegutsemise ajal

- oskab suheldes kasutada mitteverbaalseid vahendeid,(oskab osutada koos üksikute sõnadega)
- suudab vastata küsimustele ja korraldustele tuttavas olukorras hääliitsuse või 1- 2 sõnalise ütlusega
- oskab kasutada kõnes 1 – 2 sõnalist lauset
- suudab kasutada juhuslikult üksikuid käände- ja pöördevorme
- suudab kasutada sõnu ühes, üksikuid sõnu 2 – 3 vormis
- suudab väljendada kõnes: eitust, kuuluvust, asukohta, omadust, subjekti – objekti suhet
- oskab kasutada oma kogemustega seostuvaid kindla tähendusega sõnu
- suudab kasutada nimi-, tegu-, ase- ja määrsõnu
- suudab hääldada õigesti mõnda üksikut lühikest sõna
- suudab hääldada sõnades õigesti lihtsamaid häälikuid
- suudab vaadata koos täiskasvanuga pildiraamatuid, saab hakkama osutamisega pildile või üksiku sõna ütlemisega

3 aastased

- suudab osaleda dialoogis, esitab ja vastab küsimustele
- oskab kasutada erinevat intonatsiooni ja hääletugevust
- oskab jutustada enda ja kaaslaste tegevustest, 1-2 lausega
- saab aru tekstist, mis on seotud tema kogemuse ja tegevusega
- oskab esitleda peast või järgi korrata kuni 2 realist luuletust
- oskab kasutada 3- 5 sõnalisi lihtlauseid
- oskab kasutada õigesti enamikku käändevorme ja tegusõna käskivat kõneviisi
- oskab kasutada õigesti tegusõna kindla kõneviisi olevikuvorme ja tegusõna ma- ja da-tegevusnime
- oskab kasutada nimisõnu, tegusõnu, omadussõnu, tagasõnu ja mõningaid üldnimetusi
- oskab kasutada kõnes 1-2 silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris
- oskab hääldada õigesti enamikku häälikuid
- suudab kuulata lühikest jutustust
- suudab väljendada arusaamist sõnades
- oskab vaadata iseseisvalt raamatuid, osutada ja kommenteerida pilte

4 aastased

- oskab algatada ise suhtlust
- oskab suhelda eakaaslastega

- tunneb huvi täiskasvanult ümbritsevate esemete kohta
- saab hakkama enda ja kaaslaste tegevuse kommenteerimisega
- oskab 2 – 3 lausungiga rääkida enda kogemustest
- saab hakkama pildiseeria järgi jutustamisega
- oskab kasutada kõnes eritüüpi liht- ja rindlauseid ja tegusõna lihtmineviku vorme
- mõistab ja oskab kasutada liiginimetusi, objektide, osade, detailide nimetusi
- oskab kõnes mõningaid liitsõnu kasutada
- oskab kõnes 2 - 3 silbilisi sõnu, õiges vältes ja silbistruktuuris kasutada
- suudab hääldada õigesti konsonantühendeid
- tunneb täiskasvanu häälimise järgi ära hääliku häälikute reas
- tunneb ja nimetab üksikuid tähti
- oskab matkida lugemist ja kirjutamist

5 aastased

- oskab suhelda nii eakaaslaste kui täiskasvanutega
- oskab kasutada rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääletugevust
- oskab kasutada õigesti mõningaid viisakusväljendeid
- oskab kirjeldada täiskasvanu abiga olupilti
- oskab rääkida kuuldu teksti sisu täiskasvanu abiga
- oskab jutustada nähtust, tehtust ja möödunust 3 – 5 lausungiga
- oskab lugeda peast kuni 4 realisi liisusalme, luuletusi
- mõistab teksti mida pole otseselt kogunud
- oskab kasutada kõnes põimlauseid, nud- ja tud- kesksõnu, omadussõna võrdlusastmeid ja tingivat kõneviisi
- oskab ühildada sõnu arvus ja käändes ning kasutada õigesti nimisõna käändevorme mitmuses
- oskab kasutada kõnes vastandsõnu, mõningaid iseloomuomadusi ja hinnangut väljendavaid omadussõnu
- oskab kasutada kõnes aega väljendavaid nimisõnu
- oskab moodustada vajadusel uuele sõnale uue tähenduse
- oskab hääldada õigesti kõiki häälikuid
- oskab hääldada õigesti 3 – 4 silbilisi tuttava tähendusega sõnu
- oskab hääldada õigesti kõiki häälikuühendeid 1 – 2 silbilistes sõnades
- oskab hääldada õigesti sageli kasutatavaid võõrsõnu
- tunneb kuulates iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja sõnades

- suudab kuulata aktiivselt ettelugemist, küsides ja parandades teksti

6 aastased

- oskab jutustada iseendast ja esitada küsimusi
- suudab mõista suhtlemisel nalja
- suudab püsida teemas, vajadusel läheb kaasa teemamuutustega
- oskab anda edasi kuulnud teksti sisu ja tegelaste käitumise, täiskasvanu abiga
- oskab jutustada pildi või kogemuse põhjal
- oskab siduda jutustades lauseid sõnadega: ja siis, siis, ja
- oskab suunata kõnega kaaslaste tegevust ja annab hinnangu
- oskab kasutada kõnes õigesti saava- ja rajava käände vorme
- oskab märgata täiskasvanu kõnes grammatikavigu
- oskab kasutada kõnes õigesti umbisikulist tegumoodi
- oskab kasutada õigesti kõnes aega väljendavaid mäarsõnu
- oskab kasutada mõningaid samatähenduslikke sõnu
- saab aru samatüveliste sõnade tähenduste erinevusi
- oskab kasutada õigesti sihilisi ja sihituid tegusõnu
- oskab nimetada ühe õpitud kategooria piires vähemalt 2 sõna
- oskab korrata järele ja hääldab õigesti kõiki häälikuid ja tuttava tähendusega sõnu
- oskab hääldida täiskasvanu abiga 1 – 2 silbilisi sulghäälikuta ja häälikuühendita sõnu
- oskab määrata hääliku asukoha
- oskab korrata täiskasvanu eeskujul erivältes 2 sõnast koosnevaid ridu, loeb üksikuid sõnu

7 aastased

- oskab kasutada dialoogis erinevaid suhtlusstrateegiaid
- suudab valida intonatsiooni ja sõnu olevalt kaassuhtlejast või suhtlusolukorrast
- mõistab otsest ja kaudset ütlust
- oskab jutustada olu- ja tegevuspiltide järgi
- oskab täita tekstis lünga puuduva sõnaga
- suudab rääkida sellest mida hakkab tegema
- oskab laiendada jutustades täiskasvanu suunamisel teksti, jutustamise ajal parandab ja täpsustab oma teksti
- oskab kasutada kõnes kõiki käändevorme, ainsuse ja mitmuses
- oskab kasutada kõnes käändevorme harva erinevates funktsioonides

- oskab kasutada kõnes õigesti osastava ja sisseütleva käände erinevaid lõpuvariante
- oskab kasutada kõnes enamasti laadivahelduslike sõnu
- oskab kasutada õigesti põimlauseid mis väljendavad põhjust
- suudab selgitada kuulnud kujundlike väljendite tähendust oma sõnadega
- oskab kasutada kõnes abstraktse tähendusega sõnu
- oskab kasutada kõnes inimesi ja tegevust iseloomustavaid sõnu
- suudab liita ja tuletada analoogia alusel tuttavas kontekstis keelenormi jälgides sõnu
- oskab kasutada õigesti aja- ja ruumisuheid väljendavaid sõnu
- mõistab abstraktseid üldnimetusi õpitud valdkondades
- oskab korrata õigesti järele võõraid sõnu
- oskab hääldada õigesti võõrhäälikuid
- oskab nimetada ja kirjutada enamikku tähti
- suudab veerida 1 – 2 silbilisi sõnu kokku, pikemaid sõnu suudab lugeda
- oskab hääldada õigesti 1 – 2 silbilisi ka sulghäälikuid sisaldavaid häälikuühenditeta sõnu
- oskab kirjutades märkida õigesti 1 -2 silbiliste häälikuühenditeta sõnade häälikstruktuuri
- oskab eristada häälikuühenditeta sõnas kuulmise järgi teistes pikemat häälikut
- oskab jagada kuulnud lause sõnadeks kasutades sõnade arvu märkimiseks abivahendeid
- oskab muuta täiskasvanu eeskujul sõna vältestruktuuri
- tunneb ära luuletuse ja muinasjutu kui kirjandusžanri

3. EESTI KEEL KUI TEINE KEEL

3.1. Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe:

- lõimitud tegevuste kaudu
- täieliku keelekümbluse kaudu

Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel

3.2 Eesmärgiks on, et laps:

- 3.2.1.tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 3.2.2.saab hakkama eesti keeles suhtlemisega nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- 3.2.3.tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;

3.2.4.oskab kasutada lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

3.3. Valdkonna *Eesti keel kui teine keel* sisu:

3.3.1. kuulamine;

3.3.2 kõnelemine;

3.3.3. Eesti kultuuri tutvustamine.

3.4. Õppe- ja kasvatustegevuse üldpõhimõtted:

3.4.1 peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);

3.4.2. pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;

3.4.3 suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);

3.4.4 korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;

3.4.5 vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);

3.4.6. valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;

3.4.7 pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

Muu kodukeelega laste õpetamise põhimõtted ja korraldus

Põhimõtted:

1) toetada last eesti keele õppimisel;

2) toetada lapse sotsialiseerumist eestikeelses keelekeskkonnas;

3) jälgida lapse eesti keele arengut;

4) toetada ja nõustada lapse perekonda.

Eesti keele omandamine toimub eesti õppekeelega rühmas (eesti keele osakaal on 100%, enamik lapsi rühmas on eesti kodukeelega):

- keeleõppes peetakse oluliseks eesti keele kuulamist ja omandamist tegevuste vältel, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);

- keeleõppega on vaja tegelda järjepidevalt. Oluline on õpitut kogu aeg erinevates

kontekstides ja suhtlussituatsioonides korrata ning aktiveerida: suunata last õpitavat keelt

kasutama igapäeva tegevustes ja -suhtluses, luua selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);

- keeleõpe peab olema mänguline, vaheldusrikas ning lapsele huvitav. Laps õpib keelt mängu kaudu;

- õpe peab olema mitmekesine ja pakkuma erilaadseid tegevusi: oluline on keelt kuulata ja omandada praktiliste tegevuste käigus, kus verbaalset suhtlemist toetab tugev mitteverbaalne kontekst. Otstarbekas on õppes kasutada paindlikke lahendusi mitmesuguste tegevuste kaudu (liikumine, laulmine, käeline tegevus, igapäevatoimingud, mitmesugused eestikeelsed üritused);

- keeleõpe on tulemuslikum, kui see on emotsionaalne ja haarab erinevaid meeli ning kui kasuta takse palju näitlikke vahendeid, miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat ja rütmi;

- eesti keele kui teise keele õpe peaks olema eelkõige avastusõpe, mida toetab õpetaja kiitus ja tunnustus. Laste kõnet korrigeerides osutab õpetaja delikaatselt vigadele ning rõhutab õige kõne mudelit;

- vestlusteemasid valides lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);

- valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ning ühiseks lugemiseks.

3.5. Eeldatavad tulemused

Kuni 2 aastased

- suudab kuulata eesti keele kõla
- suudab korrata järgi lihtsamaid sõnu
- saab aru lihtsamatest väljenditest

3 aastased

- suudab kuulata ja tajuda eesti keele kõla
- saab aru lihtsatest väljenditest
- suudab korrata järgi lihtsamaid sõnu

4 aastased

- suudab reageerida adekvaatselt lihtsamatele korraldustele
- oskab kuulata eestikeelset ettelugemist või jutustamist
- mõistab lihtsamaid õpitud küsimusi;
- tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid tuttavas kontekstis

- teab õpitud lihtsamaid viisakusväljendeid
- oskab korrata järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks;

5 aastased

- tunneb aktiivset huvi asjade nimetuste vastu;
- oskab vastata lihtsamatele küsimustele;
- oskab hääldada järele kuulnud sõnu
- oskab kasutada õpituid viisakusväljendeid;
- oskab peast mõnda eestikeelset laulu või luuletust
- tunneb kirjapildis ära oma nime
- teab mõnda eestikeelset liisusalmi
- oskab moodustada ise lihtsaimaid fraase ja lihtlauseid
- saab aru eesti keeles antud korraldustele
- tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid

6 aastased

- suudab kuulata eestikeelset ettelugemist või jutustamist ja oskab kuuldut pildil ära tunda
- mõistab esitatud küsimusi ja oskab neile vastata
- oskab kasutada õpitud sõnu esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks;
- oskab koostada lihtsamaid fraase ja lauseid;
- kasutab endast rääkides sõna mina;
- oskab vastata küsimustele õpitu piires;
- tunneb huvi eesti keeles lugemise ja kirjutamise vastu;
- tunneb ära ja oskab nimetada Eesti rahvussümboolikat, Eesti lippu, rahvuslille, rahvuslindu;
- oskab nimetada mõningaid Eestis tähistatavaid riiklike ja rahvuslikke tähtpäevi;

7 aastased

- mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet;
- tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes;
- saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires;
- oskab kasutada kõnes sobivaid viisakusväljendeid;
- tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning oskab neid kasutada oma kõnes;
- oskab kõneleda õpitud sõnavara piires, suudab algatada ja lõpetada lihtsamat vestlust;
- oskab üles näidata keelelist initsiatiivi, oskab teha ettepanekuid kõneluseks;
- oskab rääkida õpitud sõnavara piires endast, oma perest ja suudab vestelda õpitud teemadel;

- saab aru korraldusest ja suudab toimida vastavalt;
- saab aru lihtsast küsimusest ning oskab vastata sellele õpitud sõnavara piires;
- tunneb aktiivset huvi kontakti loomise vastu täiskasvanute ja teiste lastega ka väljaspool lasteaeda;
- oskab kasutada keelt koos õpetajaga aktiivselt;
- teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule;
- tunneb eesti keele häälikuid ja tähti;
- oskab hääldada korrektselt lihtsamaid häälikuid;
- tunneb kirjapildis ära mõned eestikeelsed sõnad;
- oskab kirjutada oma nime trükitähtedega;
- oskab nimetada mõningaid Eesti koha-nimesid, tuntud inimesi;
- teab ja oskab kirjeldada Eesti rahvussümboolikast Eesti lippu, rahvuslille, rahvuslindu ja nimetab vähemalt kahte eesti rahvustoitu;
- oskab kirjeldada mõnede Eestis tähistatavate tähtpäevade seotuid kombeid, sh oma kogemuste põhjal;
- oskab laulda mõnda lihtsamat eesti rahvalaulu;
- tunneb ära eesti rahvarõivad.

4. MATEMAATIKA

4.1. Matemaatikast aru saamist alustatakse vaatlemises, uurimises, arendatakse edasi võrdlemisel ja arvutamisel kasutades selleks erinevaid õppe- ja kasvatustegevuse valdkondi, olmesituatsioone ja mängu. Matemaatikast aru saamine tugineb käelistele, sõnalistele ja mõttelistele tegevustele ja aitab lapsel orienteeruda teda ümbritsevas looduses, esemelises ja ajalises maailmas.

4.2 Matemaatika õppesisu koosneb järgmistest põhitegevusest: loendamine, järjestamine, rühmitamine, samaväärse hulga moodustamine, hulga püsimine, mõõtmine, terviku ja osa võrdlemine ning modelleerimine.

4.3. Eesmärgiks on, et laps:

- 4.3.1. tunneb huvi ümbritseva maailma nähtuste vaatlemisest ja kirjeldamisest;
- 4.3.2. suudab keskenduda, kuulata, mõelda ja oma mõtteid eakohasel viisil esitada;
- 4.3.3. oskab esemeid ja kujundeid uurimise ja vaatlemise teel võrrelda ja kirjeldada kasutades vastavat sõnavara;
- 4.3.4. oskab järjestada, rühmitada esemeid ja nähtusi suurus-, asendi ja ajatunnuste järgi;
- 4.3.5. oskab orienteeruda ümbritsevas ajas ja ruumis;
- 4.3.6. oskab kasutada arvude võrdlemisel, järjestamisel ning tehete kirjeldamisel vastavat

sõnavara;

4.3.7. teab põhilisi pikkuse, massi ja mahu mõõtühikuid ning rahaühikuid.

4.4. Eeldatavad tulemused

Kuni 2 aastased

- suudab paigutada avadesse esemeid
- saab hakkama erinevate esemete aigutamisega
- saab aru mõistetest “suur”, “väike”, “üks”, “palju”, “siin”, “seal”
- suudab leida ümbruskonnast põhivärve
- oskab eristada kontrastseid värve
- saab hakkama erineva vormiga esemete vastavasse avasse oaigutamisega
- oskab kasutada sõnu “siin” ja “seal”
- suudab osutada, kus on “üks” ja “palju”
- oskab lükkida vardale 3 – 5 ühesugust rõngast
- suudab koguda kokku värvilisi esemeid
- oskab asetada üksteise sisse ja võtta lahti geomeetrilisi õõnesvorme
- saab hakkama kaheosaliste mänguasjade kokku panemisega

3 aastased

- suudab liigitada mitmesuguseid esemeid ühise tunnuse järgi (värvus, kuju)
- oskab eristada ümmargusi ja kandilisi kujundeid
- oskab eristada suurustunnuseid suur ja väike
- oskab eristada põhivärve (kollane, sinine, punane, roheline, valge, must, pruun)
- suudab leida ühte hulka kuuluvaid esemeid sarnaste tunnuste alusel
- oskab eristada geomeetrilisi kujundeid kompimise abil
- oskab kasutada mõisteid “üks” ja “palju”, “üks” ja “mitu”, “all”, “peal” ümbritseva kirjeldamist
- suudab eristada esemeid, asju suurustunnuste järgi
- oskab eraldada sarnaseid värvitoone
- suudab rühmitada ja järjestada ühesuguseid esemeid
- oskab leida samasuguse eseme vormi (ring, ruut, ristkülik, kolmnurk)
- suudab loendada kolmelist hulka
- oskab kasutada mõisteid “üks” ja “palju”, “üks” ja “mitu” ümbritseva kirjeldamisel

- tunneb mõisteid: “suurem”, “väiksem”
- oskab kasutada mõisteid “all”, “peal”, suudab täita talle antud korraldust
- oskab tegutseda sihipäraselt klotsidega konstrueerimisel
- tunneb mõisteid “ees”, “taga”, “sees”, “väljas”
- oskab leida aastaegade olulisi tunnuseid
- teab mõistete “päev” “öö” tähendust

4 aastased

- oskab ühest viieni loendada
- suudab järjestada arve ühest viieni
- oskab määrata esemete hulga tunnust ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse alusel
- suudab võrrelda kaht esemete hulka esemetest paaride moodustamise teel
- oskab üksühe vastavuse alusel moodustada antud hulgaga samaväärseid hulki
- oskab kirjeldada ümbritsevat kujundimõistete abil
- oskab määrata oma asukohta ümbritsevate esemete suhtes
- oskab järjestada ja rühmitada esemeid ning nähtusi suuruse -, asendi- ja ajatunnuse järgi
- oskab kasutada sõnu “siin” ja “seal” oma asukoha määramisel
- suudab laduda erineva suuruse ja värvusega ringidest pilte ja mustreid
- mõistab selgemaid põhjuse – tagajärje suhteid
- oskab eseme asukohta määrata järjestatud reas “esimene”, “teine” “kolmas” “viimane” “eelviimane” abil
- suudab eristada geomeetrilisi kujundeid (ring, kolmnurk, nelinurk)
- tunneb aastaegade olulisi tunnuseid
- oskab kasutada õpitud praktilises tegevuses

5 aastased

- oskab kinni ja lahti keerata keeratavaid esemeid
- oskab võrrelda ja järjestada esemeid pikkuse, laiuse, kõrguse järgi
- oskab anda vajaliku hulga esemeid
- oskab konstrueerida ruumilisi mudeleid
- oskab mõõta kaugusi sammudega
- saab aru mõistetest ”kiiresti,” “aeglaselt,” “kohe,” “hiljem,” “varsti”
- oskab võrdsustada hulki ühe äravõtmise ja juurdepanemise teel

- tunneb kaheksat põhivärvi ja oskab eristada heledaid ja tumedaid toone
- teab ja tunneb nelinurka, kolmnurka, oskab nimetada ruutu ja ristkülikut – oskab võrrelda nende külgi ning pikkusi
- oskab konstrueerida ruumilisi mudeleid

6 aastased

- tunneb ja teab tasapinnalisi kujundeid - ring, ruut, kolmnurk ja nelinurk
- oskab rühmitada geomeetrilisi kujundeid värvuse ja suuruse järgi
- oskab näidata, kus on parem ja vasak käsi
- oskab võrrelda hulki, oskab jaotada neid osahulkadeks ja uuesti täishulgaks
- oskab järjestada esemeid pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi
- suudab määrata oma asukohta ümbritsevate esemete suhtes
- oskab kirjeldada esemeid kujundmõistete abil
- oskab loendada 12 –ni (kuulmise, kompimise ja liigutuste järgi)
- oskab moodustada hulki öeldud arvu või näidise järgi
- oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga, nimetab tulemusi arvudes
- tunneb järgarve, vastab küsimusele “mitmes ese puudub?”
- oskab nimetada nädalapäevi õiges järjekorras
- tunneb mõisteid “täna”, “eile”, “homme”, “ööpäev”, “kuu”, “aasta”
- teab käesoleva kuu nimetust

7 aastased

- tunneb ja oskab nimetada kujundeid ring, ruut, kolmnurk, ristkülik ning kehi kera, kuup, nelitahukas
- teab arvude 1 – 10 järjestust, oskab nimetada arve antud arvust antud arvuni
- suudab haarata pilguga või loendada esemeid
- oskab vastata küsimusele ”mitu on?”
- oskab pulga, nööri abil mõõta esemete pikkust, laiust, kõrgust
- oskab liita ja lahutada peast viie piires
- teab enamkasutatavate mõõtühikute nimetusi: meeter, liiter, kilogramm, euro, sent, teab, kus neid igapäevaelus kasutada
- oskab järjestada ja rühmitada esemeid ja nähtusi suuruse – asendi – ja ajatunnuste
- oskab määrata oma asukohta ümbritsevate esemete suhtes
- oskab määrata aega kella järgi täistundides, pooltundides
- oskab moodustada antud hulgaga samaväärset hulka

- oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab nende järgnevust
- tunneb märke “- , +, =”

5. KUNST

5.1. Kunstitegevustes saab laps oma mõtteid ja tundeid loovalt väljendada, arendada fantaasiat, kinnistada teistes valdkondades omandatud teadmisi, omandada tehnilisi oskusi kunsti valdkonnas.

5.2. Kunstitegevuse õppesisu koosneb järgmistest põhitegevustest: joonistamine, maalimine, voolimine, meisterdamine, kleepimistöö.

Eesmärgiks on, et laps:

5.2.1. mõistab eesti ja maailma kunstipärandit

5.2.2. oskab väljendada ennast kunstitegevustes loovalt ja isikupäraselt

5.2.3. tunneb huvi erinevate kunstitegevuste vastu

5.2.4. oskab tunda rõõmu kunstist

5.2.5. oskab vaadelda erinevaid objekte

5.2.6. teab, kuidas kasutada erinevaid materjale ja töövahendeid

5.3 Eeldatavad tulemused

Kuni 2 aastased

- oskab õpetaja juhendamisel mudida ja tükeldada voolimismaterjali ning vajutada tükke alusele
- suudab veeretada ja rullida plastiliini
- oskab suruda voolitud ümar või piklikku vormi looduslike materjale (kive, seemneid)
- saab hakkama erineva suunaga joonte tõmbamisega ja oskab kritseldada
- oskab kasutada näpuvärve
- oskab käristada paberi küljest tükke
- saab hakkama paberi asetamisega liimiga kaetud pinnale
- oskab kortsutada paberit
- suudab hoida käes pintslit ja pliiatsit
- suudab vajutada õpetaja juhendamisel pintsliga pintslijäljendeid
- suudab kaunistada joontega
- oskab laduda valmisvorme – lumememm, päike
- oskab leida sarnasust juhuslikult kriipseldatud vormide ja konkreetsete esemete vahel
- suudab täiendada õpetaja poolt antud joonistusi

3 aastased

- oskab õigesti käes hoida pliiatsit, kriiti, pintsli
- oskab voolida savi ja plastiliiniga
- oskab voolida piklikke ja ümarvorme
- oskab vajutada kera kettaks
- oskab ühendab otsi ja keerata piklikvormi
- oskab joonistada järele vertikaalse, horisontaalse joone, ringi, risti
- suudab tegutseda sihipäraselt
- oskab teha pintsli vajutusi
- oskab kasutada liimipulka ja liimipintslit
- teab värve – punane, sinine, roheline, kollane, valge, must, oranž, pruun

4 aastased

- suudab leida kritselduste hulgast nime(tuse) andmist või loo jutustamist väärivaid kujundeid
- oskab leida ümbritsevas juhendamise toel sinise, kollase, punase ja rohelise värvi
- oskab kaunistada täppidega, joontega ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid
- suudab õpetajat jäljendades muljuda, näpistada, rullida ja veeretada voolimismaterjale
- oskab sõrme või pulgaga pehmesse voolimismaterjali jäljendeid teha
- oskab tõmmata pintsliga erineva suunaga jooni, teha täppe ning katta pindu
- oskab trükkida näpuvärvidega nii sõrmede ja kogu käega
- oskab vajutada jäljendeid kattes templi iseseisvalt värviga
- oskab kortsutada iseseisvalt pehmet paberit ning rebida paberist tükke
- oskab katta aluspinna liimiga, puistata sellel erinevaid objekte ja liimida kujundeid
- oskab vaadelda pilte, näidistoid ja raamatuillustratsioone ning vastata küsimustele
- oskab näidata teistele oma tööd ja rääkida sellest

5 aastased

- saab hakkama kujutab loodusest inspireeritud asjade, objektide kujutamiseks
- oskab jutustada oma piltides nii tuttavatest asjadest ja kogetud sündmustest kui ka oma fantaasiatest
- oskab kasutada emotsioonide, nähtuste jne kujutamiseks värvitoone oma seostest ja tunnetest lähtuvalt

- oskab võrrelda heledamaid ja tumedamaid värvitoone ning tunneb sinist, kollast, punast, rohelist, valget, musta, pruuni ja roosat värvust
- saab hakkama elementidest lihtsa kordumisskeemiga mustririba
- oskab koos õpetajaga kujundada tähtpäevakaarti sündmuse meeleoluga sobivate motiividega
- oskab kasutada kunstitöodes šablooni või templit
- saab hakkama ümarvormi õõnestamisega süvendit pöidlaga vajutades
- suudab voolimismaterjali pigistada ja venitada
- saab hakkama nii ümar – kui ka piklike vormide töötlemisega, luues soovitud esemeid
- oskab ühendada voolitud detailid omavahel
- oskab joonistada ja värvida pindu värvi- ja viltpliatsitega, kriitide ja söega, muutes joone tihedust
- oskab pintsli ja värviga katta pindu
- oskab teha objektidele väiksemaid detaile pintslivajutuste ja –tõmmetega
- oskab rebida ja lõigata paberist ribasid ja kujundeid ning kleepida neid sõltuvalt töö olemusest
- oskab lükkida paelale, traadile vms auguga esemeid
- oskab vaadelda omal algatusel raamatuillustratsioone ja kunstitöid ning esitada nende kohta küsimusi ja avaldada oma arvamust
- oskab jutustada küsimuste toel, mida ta on oma töödes kujutanud ning nimetada, mis materjale ta on oma töös kasutanud
- on heasoovlik kaaslaste tööde suhtes

6 aastased

- oskab kasutada loovalt geomeetrilisi kujundeid ja kombineerib neist keerukamaid objekte
- suudab püsida töös valitud teemas seda isikupäraselt tõlgendades
- oskab jutustada temaatilistes töödes tegelaste tegevusest, omavahelistest suhetest ning tegevusajast ja –kohast
- oskab rõhutada kõige tähtsamat oma töös, värvi, suuruse või asukoha valikuga
- tunneb ümbritsevas esinevaid värvitoone
- oskab märgata mustri rütmi ja suudab seda jätkata
- saab hakkama kaunistusmotiivi või mustri kujundamisega, arvestades kaunistatavat eset
- suudab kujundada tähtpäevaga seotud peolauda ja ruumi

- oskab iseseisvalt kasutada tuttavaid voolimismaterjale, arvestades nende eripära
- oskab värvida oma joonistatud või värviraamatu kujundeid, varieerides käe liikumise suunda
- oskab segada värve uute toonide saamiseks
- oskab kasutada töös eri jämedusega pintsleid
- oskab kujundab oma tööd, kleepides sellele erinevast materjalist tükke, objekte jne
- saab hakkama lihtsa mänguasja valmistamisega täiskasvanu tegevust matkides
- oskab märgata nii teoseid kui ümbrusest leiduvaid objekte vaadeldes ning kirjeldades detaile ja värve ning tajub meeleolu
- oskab fantaseerida ja jutustada teose juurde ka loo: mis juhtus enne, mis juhtub pärast
- oskab kasutada raamatuillustratsioone, fotosid ja kunstiteoseid oma töö lähtealusena, luues oma vaba ja isikupärase variandi

7 aastased

- suudab leida ümbritsevat vaadeldes erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutada ümbritsevat vabalt valitud viisil
- oskab väljendada joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ning fantaasiat
- oskab kasutada kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid
- oskab kujutada objekte neile iseloomulike tunnuste kaudu
- suudab keskenduda alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö
- suudab luua esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning rääkida nende otstarbest
- oskab ise koostada või valida tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks
- oskab kirjeldada kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu

6. MUUSIKA

6.1. Muusikalised tegevused aitavad mitmekülgsest rikastada laste positiivseid emotsioone, arendavad fantaasiat ja loovust. Muusikalised tegevused toetavad, mitmekesistavad ja kinnistavad teisi lapse poolt omandatavaid tegevusi ja teadmisi. Aitavad kaasa rahvatraditsioonide ja –pärimuste mõistmisele.

6.2. Muusikategevuse sisu on: muusika kuulamine, laulmine, rütmiline liikumine ja mäng pillidel

6.3. Eesmärgiks on, et laps:

6.2.1. tunneb huvi ja rõõmu laulmisest ja musitseerimisest

6.2.2. suudab väljendada ennast loovalt laulmise, tantsulise liikumise ja pillimängu kaudu

6.2.3. oskab musitseerida nii rühmas kui ka üksi

6.2.4. on teadlik erinevatest kultuuridest

6.2.5. saab aru muusikalisest draamast

6.4. Eeldatavad tulemused

Kuni 2 aastased

- oskab kuulata ja jälgida lihtsaid lastelaule
- püüab koos õpetajaga lihtsaid lastelaule kaasa laulda
- saab aru muusika rütmi (kiire, aeglane) tunnetamisest ja muusika algusest ja lõpust
- oskab laulu või muusika saatel teha erinevaid liikumisi ja liigutusi (kõnd, jook, plaksutamine, kükimine, lehvitamine, hiilimine jne)
- oskab õpetaja ettenäitamisel kaasa mängida laulule või liikumisele kehapiiril või lihtsamatel laste rütmipillidel
- tunneb rõõmu kuulatavast muusikapalast või laulust

3 aastased

- oskab kuulata ja laulda lihtsaid lastelaule kindla rütmiga
- saab aru muusika algusest ja lõpust
- tunneb lihtsaid lastepille ja oskab nendel mängida
- oskab muusika järgi liikuda
- oskab lihtsaid tantsusamme
- tunneb rõõmu kuulatavast muusikast

4 aastased

- oskab kuulata ja laulda lihtsaid lastelaule kindla rütmiga ja dünaamikaga (vaikselt, valjult)
- on tutvunud eesti rahvalauluga ja oskab olla järellaulja rollis
- tunneb lastepille ja oskab nendel mängida
- oskab kuulata muusikat ja seda lihtsalt iseloomustada
- teab ja oskab lihtsamaid tantsusamme

5 aastased

- oskab laulda lastelaule kindla rütmi ja dünaamikaga
- teab lasteaia Sinilind laulu.

- oskab kuulatavat muusikapala (kindlateemalist) jutustades iseloomustada
- oskab laulda eesti rahvalaulu
- tunneb lastepille ja oskab nendel mängida
- teab ja oskab tantsida lihtsamaid tantsusamme
- oskab liikumisel moodustada erinevaid kujundeid

6 aastased

- oskab laulda erinevate kõlavärvingutega laule.
- oskab laulda lasteaed Sinilind laulu.
- oskab antud teemat rahvalaulu eeskujul edasi arendada
- tunneb lihtsamaid rütme
- tunneb lastepille ja oskab nendel mängida
- oskab osaleda orkestris
- tunneb eesti rahvapille kuulmise ja pildi järgi
- suudab laulda eeslauljana ja solistina
- oskab osaleda lavastustes
- teab ja oskab tantsida erinevaid tantsusamme
- oskab olla erinevate kujundite moodustamisel juhtrollis
- suudab hoida rütmi erinevate toimingute tegemisel

7 aastased

- oskab laulda erinevate tempodega ja kõlavärvidega laule
- oskab laulda lasteaed Sinilind laulu
- oskab antud teemat rahvalaulu eeskujul edasi arendada
- tunneb lihtsamaid rütme
- tunneb lasteaias olemasolevaid lastepille ja oskab nendel mängida
- tunneb eesti rahvapille
- saab hakkama eeslauljana ja solistina lauldes
- teab muusikalisi mõisteid
- oskab osaleda lavastustes

7. LIIKUMINE

7.1. Liikumistegevus on laste tegevuste ja mängude põhiline osa. Liikumistegevuste mängulisus, mitmekesisus ja eakohasus toetavad lapse mitmekülgset arengut, annavad

talle liikumisrõõmu ja eduelamuse, aitavad kaasa sotsiaalsete suhete kujunemisele.

7.2. Liikumistegevuste sisu on: tants ja rütmika, liikumismängud, põhiliikumised, erinevad spordialad ja teadmised ohutusest, enesekontrollist ja hügieenist.

7.3. Eesmärgiks on, et laps:

7.3.1. suudab end pingutada sihipäraseks tegevuseks;

7.3.2. suudab tegutseda aktiivselt ja loovalt kehaliste harjutustega;

7.3.3. suudab osaleda sportlikes mängudes, on kujunenud ausa mängu põhimõtted;

7.3.4. mõistab erinevaid tundeid ja emotsioone: liikumisrõõm, võitmine, kaotamine

jm;

7.3.5. oskab eakohaseid kehalisi põhiliikumisi;

7.3.6. saab hakkama mitmekülgsete kehaliste võimete kasutamisega:

7.3.7. suudab rõõmu tunda igapäevasest aktiivsest liikumisest ja spordist;

7.3.8. saab aru ja tunneb oma sportlikest tulemustest ja edusammudest;

7.3.9. oskab kasutada elementaarseid hügieeni- ja ohutusnõudeid;

7.4. Eeldatavad tulemused

Kuni 2 aastane laps

- oskab kõndida ruumis vabalt, teisi tõukamata ja esemeid riivamata
- suudab sooritada harjutusi õpetaja eeskujul
- suudab ronida ja roomata üle ja läbi väikeste takistuste
- suudab kõndida piiratud pinnal
- suudab säilitada kõndides ja joostes sihi
- oskab astuda üle 10cm kõrgusest nõõrist
- oskab veeretada palli ja viskab väikest palli ühe käega 50cm kaugusel asuvasse kasti
- oskab mängida koos juhendaja ning kaaslastega kõnni ja jooksumänge
- suudab joosta veereva vahendi (pall, rõngas) järel
- oskab istuda kelgul ja hoida tasakaalu mäest laskudes
- saab hakkama trepist üles ja alla kõndimisega
- saab hakkama palli viskamisega ja seisva palli jalaga löömisega

3 aastane laps

- suudab arvestada rühmakaaslastega aktiivses tegevuses

- oskab sooritada põhiliikumisi (kõnd, jooks, hüpped, hüplemine, ronimine, roomamine, veeremine)
- oskab säilitada liikudes tasakaalu nii tasakaalupingil kui ka vähendatud pinnal
- oskab mängida matkiva sisuga 1-2 reegluga kõnni- ja jooksumänge
- saab hakkama võimlemisharjutustega eri asenditest ja erinevate vahenditega
- suudab harjutusi õpetaja eeskujul ja samas tempos juhendaja ning kaaslastega
- suudab teha painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi
- oskab vedada tühja kelku
- oskab sõita kelguga iseseisvalt nõlvakust alla
- saab hakkama kõndimise, jooksu ja hüplemisega rütmiliselt muusika järgi
- oskab sooritada õp juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos
- suudab valitseda oma keha edaspidi ja tagurpidi liikudes
- oskab hüpata koos jalgadega ja teeb õp abiga kukerpalli

4 aastane laps

- saab hakkama harjutustega õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi
- saab hakkama põhiliikumistega kombinatsioonides ja õpitud harjutustes
- oskab teha koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi
- oskab mängida 2-4 reegluga liikumismänge
- suudab sooritada juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni
- oskab hoida oma kohta erinevates rivistustes: kolonnis, ringis, viirus
- oskab liikumismängudes arvestada kaaslastega ja liikuda ohutult
- suudab käsitleda erinevaid võimlemisvahendeid
- oskab teha imiteeritavaid liigutusi muusika järgi
- oskab plaksutada ja liikuda vastavalt rütmile

5 aastane laps

- teab spordivahendite nimetusi ning oskab kasutada erinevaid spordivahendeid (nt topispall) ohutult, sobival viisil ja kohas
- oskab kasutada ohutuid liikumisviise
- oskab kasutada põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes
- saab hakkama staatilist tasakaalu nõudvate harjutustega

- oskab teha harjutusi väikevahenditega
- oskab mängida kollektiivseid võistlusmänge
- saab hakkama jõukohastes teatevõistlustega
- mõistab nii enda kui ka vastasmeeskonna edu
- oskab teha vahenditega harjutusi eakohaselt ja tehniliselt õigesti
- suudab valitseda oma keha koordinatsiooni ja tasakaalu nõudvates harjutustes
- saab hakkama tasakaalu, painduvust ja osavust arendavate harjutustega
- suudab vedada üksi, kahekesi, kolmekesi kelgul kaaslast
- oskab kelgutada mäest alla, täites eriülesandeid (nt haarab esemeid)
- suudab jäljendada liikumisega erinevaid rütme
- oskab liikuda vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele

6 aastane laps

- osaleb lasteaia spordipäeval
- suudab taluda kaotust võistlusmängudes
- teab ja kasutab mõisteid õpitud sporditerminoloogia piires
- mõistab hügieeninõuete olulisust
- oskab käsitleda väikevahendeid aktiivses tegevuses
- oskab ronida varbseinal vahelduva sammuga ja rippes külgsuunas
- suudab võiselda kombineeritud teatevõistluses
- kasutab ausa mängu põhimõtteid ning peab kinni mängureeglitest
- oskab kasutada mängu- ja spordivahendeid loovmängudes
- suudab valitseda harjutusi tehes oma liigutusi ja kehahoidu
- suudab säilitada harjutustel tasakaalu
- oskab sooritada lihtsamaid akrobaatilisi harjutusi
- oskab liikuda ja mängida ohutult nii ruumis kui õues
- oskab kohandada oma liigutusi etteantud rütmiga ja kasutab lihtsamaid tantsusamme

7 aastane laps

- suudab keskenduda sihipäraselt kehalisele tegevusele
- oskab liikudes ja mängides kinni pidada üldistest ohutusreeglitest
- mõistab hügieenireeglite olulisust
- suudab sooritada põhiliikumisi pingevabalt, koordineeritult
- suudab säilitada paigal olles ja liikudes tasakaalu
- oskab kasutada harjutusi tehes mõlemat kätt, täpsust nõudvates tegevustes kasutab domineerivat kätt

- suudab võistelda kombineeritud teatevõistluses nt takistusriba läbimine
- oskab mängida sportlike elementidega mängu nt korvivisked
- on võimeline ise mängu organiseerima
- oskab kasutada ausa mängu põhimõtteid ja arvestab mängureeglitega
- suudab valitseda oma liigutusi nii ruumis, maastikul kui tänaval
- suudab sooritada painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid tegevusi
- osaleb kelguvõistlustel
- oskab sooritada rütmiliikumisi ühel ajal kaaslastega
- oskab liikuda omas rütmis vahelduva tempoga
- suudab väljendada liikumise kaudu emotsioone ja kasutada loovalt vahendeid nt lindid

8. MÄNG

8.1. Mäng on lapse põhitegevus. See on lapse kõige loomulikum viis arenemiseks ja õppimiseks. Mängu kaudu laps sotsialiseerub.

8.2. Mängu kasutatakse õppe- ja kasvatusvaldkondade omavaheliseks lõimimiseks. Õppe- ja kasvatusgevuste planeerimisel ja läbiviimisel kasutatakse erinevaid mänguliike (õppe- liikumis-, rolli-, loov-, laua-, ehitusmängud jne). Kasutatakse nii juhendatud - kui vabamängu.

8.3. Prioriteediks on, et laps:

- 8.3.1. tunneb positiivseid emotsioone
- 8.3.2. saab uusi teadmisi ja oskusi mängu kaudu
- 8.3.3. saab mängude kaudu sotsiaalseid kogemusi
- 8.3.4. oskab mõelda ja on loov
- 8.3.5. omandab tööharjumusi

9. VÄÄRTUSKASVATUS

Väärtuskasvatus toimub lasteaias Sinilind igapäevase mängulise tegevuse kaudu, mida toetab loodud õpikeskkond. Eesmärgid tulenevad Tallinna Lasteaed Sinilind välja töötatud põhiväärtustest ja „Kiusamisest vaba lasteaed“ projekti väärtustest.

Väärtuskasvatus läbib kõiki vanuseastmeid ja toimub kõikides ainevaldkondades.

9.1 Lapsekesksus- olla avatud uuele, osates teha valikuid, lähtudes lapsest ja lasteaia prioriteetidest nii, et kooli läheb tark, toimetulev ja terve laps.

Eesmärgiks: laps oskab

9.1.1.leida ja hoida sõpru

9.1.2.märgata teise lapse muret ning vajadusel lohutada

9.1.3.loovutada ja jagada

9.1.4.olla julge ja hea kaaslane, kes astub vastu ebaõiglusele

Tegevused eesmärgi täitmiseks : hommikuringid, sõbranädal, laste sünnipäevade tähistamine.

9.2 Eeskuju- olla eeskujuks suhtlemisel ja sõbralikul käitumisel kõikidel tasanditel (lapsed, töötajad, vanemad, külalised, koostööpartnerid jt).

Eesmärgiks: laps oskab

9.2.1. olla kõigile hea kaaslane

9.2.2 näha erinevusi ja olla salliv kaaslaste suhtes

9.2.3. käituda nii, et on eeskujuks kaaslastele

Tegevused eesmärgi täitmiseks: soovijatel on võimalus osaleda 2*kuus pühapäevakoolis, teisi maid ja kultuure tutvustavad tegevused.

9.3 Õppiv organisatsioon- olla arenemisvõimeline, professionaalne ja üksteist õpetav personal.

Eesmärgiks: laps

9.3.1.suudab omandada uusi teadmisi läbi erinevate projektide

9.4 Meeskonnatöö –olla koostööaldis, olla üksteisele toeks.

Eesmärgiks: laps

9.4.1. oskab hoida oma rühma, rühmakaaslaste ja õpetajaid ning abipersonali

9.4.2.oskab mängida ja tegutseda koos rühmakaaslastega, järgides sealhulgas käitumisreegleid

9.4.3.on kaastundlik, hooliv ja abivalmis kaaslaste vastu

Tegevused eesmärgi täitmiseks: rühmades on kokku lepitud rühmareeglid, toimib

korrapidajate tegevus, osaletakse koos rühmaga lasteaia temaatilistel üritustel.

9.5 Terviseedendamine ja keskkonnasäästmine- osata olla terve, toituda tervislikult, palju liikuda värskes õhus, õppida ja mängida õues ning olla säästlik keskkonna suhtes.

Eesmärgiks: laps

9.5.1.teab enda ja teiste tervisest

9.5.2.oskab toituda tervislikult

9.5.3.mõistab, miks peab palju liikuma värskes õhus

9.5.4.oskab järgida isikliku hügieeni nõudeid, sh hooldab ja hoiab hambaid

9.5.5.tunneb rõõmu õppimisest ja mängimisest õues

9.5.6. oskab suhtuda hoolivalt loodusesse ja ümbritsevasse keskkonda

Tegevused eesmärgi täitmiseks: iganädalaselt toimuvad õueõppe tegevused, õppekäigud, mina ja tervis nädal, liiklusväljakul võimalus tõukerattaga sõita jne.

Igaks õppeaastaks valime ühiselt õppe-ja kasvatust läbiva teema, millest lähtuvalt kujundame selle aasta väärtushinnangud.

10. TÄHISTATAVAD RAHVAKALENDRI TÄHTPÄEVAD

Rahvakalendri tähtpäevi tähistatakse vastavalt aasta tegevuskavale kas ülemajalise üritusena, rühmasisesse üritusena või õppe- ja kasvatustegevuse teemana.

10.1 Mihklipäev - september

10.2 Lõikustänupüha - oktoober

10.3 Hingedepäev - november

10.4 Mardipäev / Kadripäev - november

10.5. Toomapäev - detsember

10.6 Jõulud - detsember

10.7 Kolmekuningapäev - jaanuar

10.8. Küünlapäev - veebruar

10.10. Vastlapäev - seitsmenda nädala teisipäev enne lihavõtteid

10.12. Emakeelepäev - märts

10.13. Karjalaskepäev - aprill

10.14. Suur Reede - reede enne lihavõtteid

10.16. Jüripäev - aprill

10.17. Volbripäev - mai

IV. RÜHMADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

4.1 Korraldus

Tegevuse motoks on: SUURED JA VÄIKESED ÕPIVAD KOOS LÄBI MÄNGU, LIIKUMISE JA MUUSIKA.

1. Tallinna Lasteaia Sinilind õppe- ja kasvatustegevuse õppeaasta algab 1.septembrist ja kestab 31.augustini.
2. Õppe- ja kasvatustegevus rühmades toimub rühma päeva- ja nädalakava alusel, mis lähtub aasta- ja kuutegevuskavast
3. Rühmade päevakavad koostatakse ja korrigeeritakse igal aastal vastavalt laste vanusele rühma õpetajate poolt ning lisatakse rühma tegevuskavasse.
4. Lasteaia järgmise õppeaasta aasta tegevuskava eelnõu koostatakse 31. maiks võttes arvesse rühmade ettepanekud, mis tulenevad lastevanemate arenguveestluste tulemustest ja õpetajate enesehindamise ning tööanalüüsi parendusettepanekutest.
5. Lähtuvalt lasteaia õppekavast, lasteaia aasta tegevuskava eelnõust ja rühma laste vanusest ning eripärast koostavad rühmade õpetajad oma rühma järgmise õppe- ja kasvatustegevuste tegevuskava 31 augustiks, mille kinnitab direktor hiljemalt 1.septembriks.
6. Rühma **õppeaasta tegevuskavas** kajastuvad:
 - 7.1. rühma koosseis: laste vanuseline ja sooline koosseis, laste huvid, individuaalsus, erinevad kultuuritraditsioonid, rühma tavad jne
 - 7.2.õppeaasta eesmärgid ja põhimõtted lähtuvad lasteaia väärtustest, õppekasvatustegevust läbivast teemast (teemadest) ning rühma eripärast. Nad on aluseks õppeprotsessi planeerimisel ning rühma tegevuskava koostamisel.
 - 7.3 õppeaasta jooksul käsitletavat nädalateemat
 - 7.4 õpetaja poolt kavandatud lõimitud õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimine nädalas
 - 7.5 rühmasisesed üritused
 - 7.6 rühmasisesed õppekäigud
 - 7.7 planeeritud koostöö lastevanematega
 - 7.8 laste arengu hindamise põhimõtted ja korraldus
- 8 Rühmade aasta tegevuskavad tutvustatakse lastevanematele sügisesel rühmakoosolekul
- 9 Rühma tegevuskavad koostatakse arvutis ja asuvad rühmades.
- 10 Lähtuvalt lasteaia õppekavast, õppeaasta tegevuskavast, rühma õppeaasta tegevuskavast ja rühma laste vanusest koostavad rühmade õpetajad oma nädalakava, mis sisaldab planeeritud õppe- ja kasvatustegevusi. Rühmade nädalakavad koostatakse eelneva nädala (hiljemalt) neljapäeva hommikuks ja esitatakse elektrooniliselt, mille kinnitab õppealajuhataja.

11 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.

4.2 Rühma õppe- kasvatustegevus viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas, igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.

4.3 Meetodid ja tööviisid

Eesmärk on kasutada erinevaid õppemeetodeid, mis viiakse läbi mängulise ja lõimitud tegevusena, võimaldavad rahuliku tegevuse vaheldumist aktiivse tegevusega.

Õpetajad kasutavad erinevaid meetodeid, mille läbi on konkreetset teemat kõige sobivam tutvustada või kinnistada.

Meetoditeks ja tööviisideks on:

- vestlus
- vaatlus
- mõistekaardid
- jutustamine pildimaterjali ja raamatuillustratsioonide põhjal
- jutu jätkamine, loovjutustamine
- ettelugemine
- õppekäik
- lavastamine
- luuletuse õppimine
- kirja eelharjutused
- joonistamine, maalimine, voolimine, meisterdamine, kleepetöö
- laulmine, helisalvestiste kuulamine
- rütmimängud ja -harjutused
- katsed, uurimused
- videofilmide vaatamine
- mäng: õppemäng, loovmäng, sotsiaalne situatsioonimäng, rollimäng, lauamäng
- õuesõppe tegevused
- õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas

V TALLINNA LASTEAED SINILIND PÄEVAKAVA

Lasteaia Sinilind sõimerühmade päevakava:

7.30-8.30 laste vastuvõtt

8.30-9.00 hommikusöök

9.00-10.00 organiseeritud õppetegevused

10.00-11.00 riietumine, õues viibimine

11.10-11.40 riietumine, pesemine

11.45-12.10 lõuna

12.10-12.30 ettevalmistused puhkeajaks

12.30-15.00 puhkeaeg

15.00-15.30 riietumine

15.30-16.00 õhtuode

16.00-18.00 vaba mäng, individuaalsed tegevused

Lasteaia Sinilind aiarühmade päevakava:

7.00-7.30 valverühm

7.30-8.30 laste vastuvõtt

8.30-9.00 hommikusöök

9.15-10.30 õppetegevused

10.45-12.00 õues viibimine, jalutuskäik, liikumismängud

12.15-12.45 lõuna

12.45-13.00 ettevalmistused puhkeajaks

13.00-15.00 puhkeaeg

15.30-16.00 õhtuode

16.00-18.00 vaba mäng, individuaalsed tegevused, osalemine huviringides

18.00-19.00 valverühm

VI LAPSE ARENGU JÄLGIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED

1. Lapse arengu jälgimise, dokumenteerimise, analüüsimise ja hindamise eesmärk on koguda lapse kohta informatsiooni mida saab kasutada:
 - 1.1. lapse eripära mõistmiseks
 - 1.2. lapse erivajaduste väljaselgitamiseks

- 1.3. lapse arengu toetamiseks
- 1.4. õppe- ja kasvatustegevuste kavandamiseks
- 1.5. lapse kohta tagasiside andmiseks lapsevanemale
2. Lapse arengu hindamise aluseks on:
 - 2.1. lapse individuaalne areng
 - 2.2. eeldatavad üldoskused
 - 2.3. õppe-ja kasvatusvaldkondade eeldatavad tulemused
3. Lapse arengu dokumenteerimiseks koostatakse igale lapsele arengumapp, kuhu kogutud materjal annab ülevaate lapse saavutustest ja arengust pikema perioodi jooksul.
4. Arengumapp sisaldab:
 - 4.1. tähelepanekuid lapse tegevuse kohta (vaatlused, tegevuste kirjeldused, küsitlused jne)
 - 4.2. lapse töötulemuste näidiseid (käelistest töödest, töölehti)
 - 4.3. lapse huvitavaid ütlemissi, sõnalist loomingut jne
 - 4.4. lastevanemate küsitlusi lapse kohta
 - 4.5. lapse arengu vaatluslehed
 - 4.6. lapse arenguestluse kokkuvõte, õpetaja ja lapsevanema poolt allkirjastatuna.
 - 4.7. vajadusel individuaalne arenduskava
5. Lapse arengu hindamisel kasutatakse vaatlusmeetodit ja laste tööde analüüsi
6. Lapse arengu vaatluslehele tehakse sissekandeid pidevalt kogu õppeaasta jooksul
7. Tunnustatakse lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Arengut hinnatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut. Lapse arengu eeldatavaid tulemusi ei käsitleta kõigile kohustuslikena
8. Sõimerühmaõpetajad (uue lapse puhul ka vajadusel aiarühmas) viivad läbi 1x aastas, septembris, läbi lastevanemate küsitluse lapse kohta
9. Aiarühmaõpetajad viivad läbi 1x aastas (õ. a. II poolel) lastevanematega läbi arenguestlused
10. Lapse arengu hindamise põhimõtteid, arengutabelit (Lisa 1) ja korraldust tutvustatakse lapsevanematele
11. Lapsevanemal on alati õigus tutvuda oma lapse arengumapiga
12. Lasteaiast lahkudes saab laps oma arengumapi kaasa.

VII LAPSE ARENGU EELDATAVAD ÜLDOSKUSED VANUSETI

Kuni 2 aastane laps

Mänguoskused

- suudab tegutseda teise lapsega kõrvuti ja osaleda ühistegevustes
- suudab keskenduda lühiajaliselt ühele mänguvahendile või mängule
- oskab kajastada mängus igapäevaelulisi situatsioone ja tegevusi
- suudab luua mängu kaudu seoseid kõnega, kujunevad esimesed mõisted

Tunnetus- ja õpioskused

- suudab keskenduda lühiajaliselt tegevusele
- suudab õppida uurides, vaadeldes, avastades, otsides
- oskab sobitada erinevaid materjale ja esemeid
- saab aru küsimustest “kes?”, “mis?”, “kus?”, “kelle oma?”
- suudab kuulata lühemaid kirjanduspalasid, laule ja pillimängu
- saab hakkama esemete asetamisega sisse, peale, alla kõrvale

Sotsiaalsed oskused

- suudab väljendada lihtsaid emotsioone, reageerida vastavalt situatsioonile ja ümbritsevate inimeste käitumisele
- tunneb huvi teiste laste vastu, oskab imiteerida täiskasvanute tegevusi
- suudab teadvustada ennast, kasutades mina vormi
- saab hakkama iseseisvalt söömise ja joomisega ning oskab pesta käsi
- saab hakkama riietumisega valdavalt iseseisvalt
- teab oma eesnime
- suudab järgida meeldetuletamisel esmaseid viisakusreegleid

Enesekohased oskused

- suudab osaleda dialoogis
- tunneb huvi raamatute vastu
- oskab olla abivalmis lihtsamates tegevustes
- teab mõisteid “minu oma”, “sinu oma”
- saab aru lihtsamatest korraldustest, täidab neid

3 aastane laps

Mänguoskused

- suudab mängida mõnda aega koos teiste lastega, järgida lihtsamaid reegleid
- oskab jäljendada varasemaid kogemusi, mäluhilte nii konstruktiivses (ülesehitav mäng) kui rollimängus

- suudab loovutada ja vahetada mänguasju
- suudab keskenduda mängule

Tunnetus- ja õpioskused

- suudab organiseerida tegevusi täiskasvanu abiga
- omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva tegutsemise kaudu
- oskab vastata lihtsamatele küsimustele “miks?”, “kuidas?”
- oskab klassifitseerida asju ühe või mitme tajutava omaduse järgi
- on kujunenud mõtlemis- ja väljendusoskus
- oskab osaleda dialoogis, teeb lihtsamaid üldistusi nähtavate objektide ja tunnuste alusel
- saab aru arvu, aja, värvuste, suuruste mõistetest
- suudab eristada realistlikke ja fantastilisi sündmusi kirjanduspalade kaudu

Sotsiaalsed oskused

- suudab luua sõprussuhted ja saab hakkama ühistegevustes kaaslastega
- saab hakkama mänguasjade jagamisega
- suudab täita viisakusreegleid
- oskab aidata ja lohutada, väljendada oma emotsioone
- teab oma nime
- oskab näidata vanust sõrmedel

Enesekohased oskused

- oskab rääkida endast “mina” vormis
- saab hakkama eneseteenindamisega, on kujunenud tualetiharjumused
- on omandanud sõnavara, mis võimaldab end väljendada
- suudab teha iseseisvalt valikuid
- on kujunenud eneseteadvus ja enesetunnetus
- saab hakkama igapäevaelu tegevustega

4 aastane laps

Mänguoskused

- suudab konstrueerida ja osaleda koos teiste lastega rolli-, võistlusmängudes ja loovtegevustes
- oskab oma mängu planeerida ja organiseerida
- teab reegleid autoriteedi juhitud mängudes ja tegevustes
- tunneb huvi lauamängude vastu

- oskab kasutada mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi, muljeid ümbritsevast maailmast

Tunnetus- ja õpioskused

- oskab rühmitada ja liigitada lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse alusel
- suudab keskenduda, areneb tahteline tähelepanu
- oskab omandada teadmisi praktiliste situatsioonide, kogemuste, kujutluste ja kõne kaudu
- oskab orienteeruda aja-, ruumi-, suuruse, värvi-, vormi mõistetes
- oskab väljenduda kõnes vabalt, algatab ja lõpetab vestlust, püsib teema juures
- saab aru lihtsamatest piltlikest võrdlustest, mõistatustest, seostest

Sotsiaalsed oskused

- saab aru ja suudab järgida igapäevases suhtlemises lihtsamaid seltskondliku käitumise reegleid, järgib rühma reegleid
- oskab väärtustada oma saavutusi, tahab olla iseseisev
- oskab kaaslast abistada, lohutada; mõistab teiste inimeste tundeid
- suudab osaleda ühistegevustes, oskab teha kokkuleppeid

Enesekohased oskused

- teab oma nime (ees- ja perekonnanimi), vanust, sugu, märkab soolisi erinevusi
- oskab olla edukas, huvitub võistlusmängudest
- oskab äljendada lihtsamaid emotsioone, seisukohti, soove, tahtmisi
- suudab hakkama saada eneseteenindamisega (sööb, joob, peseb käsi, riietub, kasutab tualetti, paneb jalatsid õigesti jalga)
- mõistab valetamist kui taunitavast käitumisest

5 aastane laps

Mänguoskused

- oskab algatada erinevaid mängu ja arendada mängu sisu
- oskab konstrueerida, katsetada, eksperimenteerida, uurida erinevaid võimalusi, kasutades kujutlusi, sümboleid, reaalseid esemeid ja objekte
- oskab tegutseda koos eakaaslastega erinevates mänguliikides, loovtegevustes
- oskab mängida soole vastavaid mängu
- oskab kinni pidada mängureeglitest, oskab selgitada reegleid

Tunnetus- ja õpioskused

- oskab vaadelda, märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid
- saab aru numbritest, tähtedest kui sümbolitest
- oskab omandada teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseda aktiivselt ning lahendada probleeme
- oskab kõnes väljendada liht- ja liitlausetega
- suudab reguleerida oma tegevusi sisekõne abil
- suudab keskenduda püsivalt tegevusele- 20 minutit
- on arenenud mälu (kordamine, rühmitamine, järjestamine, võrdlemine, kõne, luuletused, laulud, mõistatused, jne)
- oskab fantaseerida ja jutustada olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus
- suudab olla tähelepanelik, püsiv; suudab suhtuda positiivselt töösse, õppimisse

Sotsiaalsed oskused

- oskab nautida gruppi kuulumist ja eakaaslaste seltsi, teeb koostööd, jagab, vahetab
- on tundlik teiste hinnangute suhtes, vajab positiivset tagasisidet (enesehinnang)
- oskab avalikus kohas sobivalt käituda, teab , mida tohib, mida mitte
- oskab algatada suhtlemist, kuulata teisi
- mõistab teiste inimeste tundeid, mõtteid
- saab aru reeglite olemusest ja nende täitmisest
- oskab väljendada oma emotsioone, rääkida nendest

Enesekohased oskused

- suudab keskenduda, koondada tähelepanu tööle, tegevusele, mängule, need lõpetada
- suudab iseseisvalt teha valikuid, otsustusi
- saab hakkama oma suutlikkusega (ma saan hakkama)
- teab oma aadressi, pereliikmete nimesid
- oskab kasutada õigesti söögiriistu, töövahendeid (pliiats, käärid, pintsel,jms)
- tuleb toime eneseteenindamisega : riietumine, jalanõude õigesti jalgapanemine, tualeti kasutamine, jms

6 aastane laps

Mänguoskused

- oskab tegutseda kõikides mänguliikides
- suudab nautida võistlusmänge ja võitmist
- suudab algatada mängu, mängida grupis, teha koostööd

- oskab järgida mängus reegleid, nende täitmist teiste poole; oskab selgitada reegleid
- oskab kasutada mängudes loovalt erinevaid vahendeid

Tunnetus- ja õpioskused

- suudab keskenduda tegevusele 20-30 minutit
- suudab planeerida oma igapäevaseid tegevusi, seab eesmärgid, üritab alustatud tegevuse lõpetada
- suudab osaleda aktiivselt praktilistes, käelistes ja loovtegevustes
- saab aru asjadevahelistest suhetest, omadustest, ajalisest-ruumilisest järjestusest
- oskab kasutada suhtlemisel sidusat kõnet, arutlevat dialoogi
- tunneb numbreid, tähti kui sümboleid; suudab kirjutada ja teha lihtsamaid matemaatilisi tehteid
- suudab orienteeruda oma teadmistes, märgata detaile ja seoseid

Sotsiaalsed oskused

- oskab sõlmida sõprussuhteid
- suudab oma emotsioone ja käitumist kontrollida
- suudab tegutseda iseseisvalt, vastutada oma tegevuse eest; abistada teisi, oskab ise abi paluda
- teab grupi reegleid, arvestab grupi vajadustega

Enesekohased oskused

- oskab kasutada oma teadmisi igapäevaelulistes situatsioonides ja olukordades
- oskab püstitada endale eesmärgid ja üritab neid ellu viia
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda
- teeb koostööd teiste lastega, peab kinni lubadustest

7 aastane laps

Mänguoskused

- oskab rakendada mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast
- suudab keskenduda mängule, täita mängudes erinevaid rolle
- oskab järgida mängureegleid ja oskab neid selgitada teistele
- suudab mängu käigus probleeme lahendada, kokkuleppeid sõlmida
- tunneb rõõmu mängust, suudab taluda kaotust võistlusmängus
- oskab algatada mängu ja arendada mängu sisu

Tunnetus- ja õpioskused

- saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), suudab tajuda esemeid, sündmusi, nähtusi tervikuna
- oskab tegutseda sihipäraselt, keskenduda ühele tegevusele kuni 30 minutit
- oskab planeerida ja korraldada oma igapäevategevusi, viia alustatu lõpuni
- oskab tegutseda täiskasvanu juhiste järgi; saab kuuldust aru
- suudab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada

Sotsiaalsed oskused

- tunneb huvi teiste vastu ja saab hakkama suhtlemisega
- saab aru hea ja halva käitumise vahel
- suudab järgida reegleid, kokkuleppeid, üldtunnustatud käitumisnorme
- saab aru oma- võõras- ühine tähendusest
- suudab mõista teiste inimeste tundeid ja arvestada neid oma käitumises
- oskab teha koostööd, oskab luua sõprussuhteid
- oskab selgitada oma seisukohti
- mõistab, et inimesed võivad olla erinevad; suudab hoolida teistest, osutada vajadusel abi

Enesekohased oskused

- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda, vastutada oma käitumise eest, muuta oma käitumist vastavalt tagasisidele
- teab, mis on tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda
- saab hakkama eneseteenindusega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused
- suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada
- oskab kirjeldada enda häid omadusi ja oskusi
- oskab algatada iseseisvalt mängu ja tegevusi, kasutades erinevaid vahendeid ning koristada tegevuse lõppedes enda järelt

VIII ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

1. Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste

toetamiseks on vaja teha muudatusi ja kohandusi lapse kasvukeskkonnas või rühma tegevuskavas.

2. Tallinna Lasteaias Sinilind on erivajadustega erineva keelelise ja kultuurilise taustaga perede lapsed, andekad lapsed, tervisehäiretega lapsed (toidutalumatus) ja isiksuse omaduste iseärasustega lapsed.

3. Tallinna Sinilinnu Lasteaias on erivajadustega laste toetamiseks alljärgnevad võimalused ja tugisüsteemid

- Lasteaias töötab tervishoiutöötaja, kes koostöös vanemate, rühma- ja köögipersonaliga koostab erimenüüd toitumuslike erivajadustega lastele ja jälgib lapse tervislikku seisundit ning konsulteerides perearstiga suunab lapse väljaspool lasteaeda erispetsialisti juurde.
- Lasteaias töötavad liikumisõpetaja ja kaks muusikaõpetajat, kes vajadusel teevad individuaalset tööd andekate lastega. Andeka lapse toetamiseks leitakse lapsele tegevusi ja ülesandeid vastavalt tema võimetele.

- Erineva keelelise ja kultuuri taustaga peredega tehakse koostööd ja vajadusel rühmas individuaalset tegevust.
- Lapsevanemaid nõustavad kõigis nende kompetentsi kuuluvates küsimustes (kaasa arvatud koolikohustuse edasilükkamine) rühmaõpetajad, logopeed, direktor, õppealajuhataja, tervishoiutöötaja ja vajadusel kutsutakse lasteaeda erispetsialistid (tegevusterapeut ja psühholoog).

- Vajadusel pööratakse HA spetsialisti, õppenõustamiskeskuse, linnaosa sotsiaal- ja lastekaitse töötaja poole.

- Logopeedi ülevaatus toimub kord aastas (sügisel)

4. Individuaalsuse kaart (LIK II) koostatakse arengulise erivajadusega lapsele ja koolikohustuse edasilükkamisega lapsele lähtudes lapse arengu hindamisest pedagoogide ja logopeedi poolt meeskonnatööna, jälgides järgneva arengulisi valdkondi:

- Kommunikatiivsed oskused: suuline kõne, kõne mõistmine, hääliku ja foneemitaju, lugemine, ettelõetud teksti mõistmine jne.
- Kognitiivsed oskused: vaatlus- ja kuulamisoskus, silma ja käe koostöö, teabe mõtestamine
- Sotsiaalsed oskused: suhtlemine eakaaslastega ja täiskasvanutega, käitumine jne
- Motoorika: üld- ja peenmotoorika
- Eneseteenindus: riietumine, oma asjade korrashoidmine jne

Kaart koostatakse neis valdkondades, milles laps abi vajab ja selle koostamisel

teeb rühma meeskond koostööd lapsevanema ja lasteaia spetsialistidega (tervisetöötaja, logopeedi, muusikaõpetaja ja juhtkonna esindajaga)

LIK II koostamisel arvestatakse lapse arengu hindamist.

Kaart asub lapse arengumapis ja sisaldab: lapse nimi, vanus, eesmärk, tegevused eesmärgi saavutamiseks, toetajad, ajaline kava

Õppeaasta jooksul täiendatakse ja parandatakse individuaalsuse kaarte vastavalt vajadusele.

5. Vastavalt vajadusele toimuvad erivajadustega laste arengu toetamiseks arenguestlused, kus osalevad lapsevanemad, rühma õpetajad, direktor, õppealajuhataja, logopeed jt erispetsialistid

6. Muutused lapse arengus fikseeritakse laps arengumapis.

Andekate laste arengu efektiivseks toetamiseks õppe- ja kasvatustegevuses:

Õpe kiirendatud tempos (vältida rutiinset kordamist)

Õpe tasemegrupis. Lisaülesanded

Esitluste-esinemise võimaldamine lasteaias ja väljaspool lasteaias

Osalemine huviringides.

Osalemine konkurssidel.

Kaasamine lasteaia ühistegevuste ettevalmistamisel ja läbiviimisel

Matemaatiliselt andekate laste toetamine:

sorteerimine, klassifitseerimine, puslede kokkupanemine, seoste leidmine,

arvutamine, kolleksioneerimine. Eriti arendavad tegevused on peastarvutamine, mõõtmise-kaalumise, võrdlemine, strateegiliste mängude mängimine ja leiutamine.

Keeleliselt andekate laste toetamine:

sõnamängude mängimine, kirjeldamine, jutukeste koostamine, jutustamine, etlemiskonkursist osavõtt. Vanema rühma lapsel võiks lasta kirjutada kõne näiteks lasteaia lõpupeoks või emadepäevaks.

Muusikaliselt andekate laste toetamine:

helide, rütmide ja meloodiate kasutamine õppimisel, muusikaliselt andekate lastele tegutseb muusikaring

Kehaliselt andekate laste toetamine:

liikumismängude, dramatiseeringute abil teadmiste omandamine, vanemate rühmade andekamad lapsed saavad osaleda ülelinnalistel võimlemispidudel.

Looduslikult andekate laste toetamine:

eluslooduse jälgimise või loodusfotode, raamatute abil õppimine

Kunstiliselt andekate laste toetamine:

erinevate vahendite kättesaadavus, innustamine, kunstiringis osalemine

Andekate laste toetamine koostöös lapsevanemaga:

Rühma ühistegevused (teemaõhtud, väljasõidud, matkad jm).

Arenguestluste kaudu lapse andekuse arendamise võimaluste leidmine.

Lastevanemate nõustamine

IX KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA

1. PRIORITEEDID

- 1.1. Olla toeks peredele, lapsevanematele lapse koolivalmiduse kujundamisel, mis annab lapsele võimaluse edukalt toime tulla koolis ja oma edaspidises täiskasvanuelus
- 1.2. Lapsest lähtuvate õppekavas püstitatud õppe- ja kasvatustöö eesmärkide täitmine kodu ja lasteasutuse koostöös
- 1.3. Tiheda ja usaldusliku partnerlussuhte loomine lasteasutuse, perede ning kooli vahel. Lastevanemate huvi suurendamine, võimaluste tagamine kaasärääkimiseks lasteaias lastele arengutingimuste loomisel
- 1.4. Koostöös lastevanematega analüüsida kavakindlalt laste arengut ning anda vanematele kirjalik hinnang lapse arengu kohta

2. KOOSTÖÖ VORMID

- 2.1. individuaalne vestlus kui dialoog:
 - 2.1.1. lasteaias kohakasutuslepingut sõlmides
 - 2.1.2. hommikul last tuues ja õhtul lapsele järgi tulles
 - 2.1.3. üks kord aastas arenguestlustel
- 2.2. konsultatsioonid lasteaias spetsialistide poolt
- 2.3. ülelasteaias ja rühma üritused :
 - 2.3.1. peod
 - 2.3.2. näitused

- 2.3.3. teemaõhtud
- 2.3.4. avatud uste päevad
- 2.3.5. koosolekud
- 2.3.6 ühisüritused
- 2.3.7 õppekäigud
- 2.3.8 talgud/ korrastustööd õuealal
- 2.4. rahuloluküsitlused
- 2.5. informatsiooni kättesaadavus:
 - 2.5.1. infostendid, infomapid, infovoldikud
 - 2.5.2. interneti kodulehekülg
 - 2.5.3 elektrooniline lastevanemate list
- 2.6. koostöö hoolekogu kaudu

X KOOLIKS ETTEVALMISTAMISE PÕHIMÕTTED

1. Olla toeks peredele, lastevanematele laste koolivalmiduse kujundamisel
2. Lapse valmisolek õpingute alustamiseks koolis kujuneb järk-järgult kogu koolieelse elu jooksul
3. Lapsele luuakse lasteaia võimalused igakülgseks arenguks, et tulla toime koolis ja edaspidises elus
4. Laste kooliks ettevalmistamisel peame olulisteks järgmiste omaduste kujunemise toetamist:
 - 4.1. Füüsilise aspekti seisukohalt on oluline:
 - 4.1.1. tervislik seisund: koormustaluvus ja töövõime
 - 4.1.2. kehaline areng: liikumisaktiivsus ja vastupidavus
 - 4.1.3. oskus valitseda oma liigutusi ja liikumist
 - 4.1.4. motoorne areng: käelihaste tegevus ja koostöö silmadega
 - 4.2. Vaimse aspekti seisukohast on oluline:
 - 4.2.1. oskus kasutada oma teadmisi
 - 4.2.2. vaatlusoskus, tähelepanu koondamine
 - 4.2.3. kujutluste olemasolu ruumist ja ajast
 - 4.2.4. loogiline mõtlemine (järjestamine, rühmitamine, võrdlemine jne)
 - 4.2.5. kõne-, väljendamis- ja jutustamisoskus
 - 4.2.6. oskus tajuda detaile ja tervikut, üldistusoskus
 - 4.3. Sotsiaalse aspekti seisukohast on olulised:
 - 4.3.1. soov õppida ja omandada uusi teadmisi

- 4.3.2. käitumine (omandatud käitumismallid)
 - 4.3.3. oskus seada eesmärged ja ülesandeid
 - 4.3.4. tahe täita täiskasvanu juhiseid
5. Vastavalt lapse vanusele minnakse järk-järgult üle mängulistelt õpitegevustelt üle rohkem püsivust nõudvatele ja pikematele koolitunnisarnastele tegevustele
 6. Vastavalt lapse vanusele minnakse järk-järgult üle järjest pikematele tegevustele
 7. Lapse koolivalmiduse kujunemist jälgitakse ja hinnatakse pedagoogide poolt lapse arengu analüüsimise käigus kogu koolieelsel perioodil
 8. Koolivalmiduse hindamiseks viiakse läbi viimasel õppeaastal koolivalmidustest.
 9. Vajaduse ilmnemisel koostatakse individuaalne arenduskava neis valdkondades milles laps abi vajab
 10. Laste kooliks ettevalmistamisel tehakse koostööd lastevanemate ja erialaspetsialistidega
 11. Lasteaia, pere ja kooli koostööna võimaldatakse koolieelikul tutvuda kooliga
 12. Lasteaia ja kooli koostööna kutsutakse kooliõpetajaid lastevanematega vestlema
 13. Lastevanemat nõustatakse koolipikenduse küsimustes ja kasutatakse vajadusel erialaspetsialistide abi
 14. Lasteaiast kooli minekul väljastatakse koolivalmiduskaart kus :
 - Kirjeldatakse lapse arengut lapsest lähtuvalt
 - Väärtustades saavutatut
 - Tunnustades lapse toimetulekut ja arenemist
 - Tunnustades positiivseid hoiakuid ja huvi

Koolivalmiduskaardi koostamisel teevad rühma õpetajad koostööd muusika- ja liikumisõpetajaga, samuti ka logopeediga. Koolivalmiduskaardi väljastamisel arvestatakse vajadusel ka koolikohustuse edasilükkamisega kui ka varem kooli minevate lastega (Vt koolivalmiduskaardi vormistamise kord)

XI LASTEAIA ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

1. Õppekava tulemuslikkust hinnatakse õppeaasta lõpul pedagoogilisel nõupidamisel (mai lõpp või juuni algus)
2. Lasteaia õppekava uuendamise aluseks on Lasteaed Sinilind sisehindamise tulemused ja rühmade ning lasteaia õppeaasta õppe-ja kasvatustegevuse analüüs ja lastevanemate ettepanekud
3. Õppekava analüüsitakse 1x õppeaastas kevadperioodil õppe-ja kasvatustegevuste kokkuvõtetes, võetakse arvesse pedagoogide ja lastevanemate ettepanekuid ja vajadusel viiakse selle alusel õppekavasse täiendused ja muudatused
4. Ettepanekuid täiendusteks võivad teha kõik õpetajad pedagoogilisel nõupidamisel ja lapsevanemad rühmakoosolekul või hoolekogu esindaja kaudu. Ettepanekud esitatakse juunikuu jooksul
5. Tulenevalt ettepanekutest tehakse õppekavas täiendused enne 31.augustit.
6. Muudatused kooskõlastatakse pedagoogilise nõukogu ja hoolekoguga.
7. Õppekava kinnitatakse direktori käskkirjaga.

LISAD

LISA 1

Laste arengu jälgimise ja hindamise tabelid. Laste sotsiaalsuse jälgimise tabel.

3-4 aastaste arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI.....

LAPSE SÜNNIAEG.....

TÄITMISE KUUPÄEV.....

	+/-/v	Märkused, kommentaarid
Laps oskab leida pildilt õpetaja poolt häälitud sõna		
Laps tunneb ja nimetab kõiki põhivärve		
(Laps tunneb oranži, lillat, pruuni)		
Laps hääldab häälikuid õigesti		
(laps oskab nimetada erinevusi pildil)		
Laps teab mõisteid, <i>suur- väiksem-veel väiksem</i>		
Laps teab mõisteid, <i>väike- suurem-veel suurem</i>		
Laps teab mõisteid <i>on suurem kui, on väiksem kui</i>		
Laps oskab esemeid rühmitada värvi/ suuruse järgi		
Laps oskab loendada 3-ni		
Laps teab mõisteid <i>üks ja palju</i>		
Laps oskab nimetada ööpäeva osi (päev ja öö)		
Laps oskab jutustada pildi järgi oma kogemuste põhjal.		

4-5 aastaste arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI.....

LAPSE SÜNNIAEG.....

TÄITMISE KUUPÄEV.....

	+/-/v	Märkused, kommentaarid
Laps tunneb ära õpetaja poolt häälitud sõna		
Laps oskab nimetada sõna esimest häälikut		
Laps oskab hääldada 2-4 häälikulist sõna		
Laps teab mõistet <i>ümmargune</i>		
Laps teab mõistet <i>kandiline</i>		
Laps leiab pildilt <i>ringi, ruudu ja kolmnurga</i>		
Laps oskab nimetada erinevusi pildil		
Laps teab mõistet <i>kõrge-madal</i> ja oskab võrrelda		
Laps tunneb ja nimetab kõiki värve ja värvitoone		
Laps saab aru mõistetest <i>laiem-kitsam</i> õpetaja abiga		
Laps oskab järjestada esemeid suuruse järgi		
Laps teab mõisteid- <i>suurem, väiksem, keskmine (on suurem kui, on väiksem, kui)</i>		
Laps oskab loendada 6-ni, oskab leida vastava arvu esemeid.		
Laps oskab nimetada erinevaid ööpäeva osi (<i> hommik, lõuna, õhtu, öö</i>), nende järjekorda		
Laps oskab moodustada <i>hulki</i>		
Laps oskab leida hulka mittekuuluvat eseme		
Laps oskab järjestada- <i>on pikem kui/ on lühem kui</i>		
Laps teab mõisteid- <i>ees-taga</i>		
Laps teab mõisteid- <i>üleval, all</i>		

Laps tunneb pildilt ära kirjeldatava eseme		
Laps oskab pildi järgi lauseid moodustada		
Laps teab mõisteid <i>eile-täna-homme</i>		

5-6 aastaste arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI.....

LAPSE SÜNNIAEG.....

TÄITMISE KUUPÄEV.....

	+/-/v	Märkused, kommentaarid
Laps oskab nimetada sõnade <i>esimest/viimast</i> häälikut		
Laps oskab nimetada häälikute arvu sõnas		
Laps oskab öelda oma aadressi		
Laps näitab ja nimetab <i>ruutu</i>		
Laps näitab ja nimetab <i>kolmnurka</i>		
Laps näitab ja nimetab <i>ristkülikut</i>		
Laps näitab ja nimetab <i>ringi</i>		
Laps oskab nimetada <i>erinevusi</i> pildil		
Laps tunneb ja nimetab kõiki <i>värve ja värvitoone</i>		
Laps teab mõisteid <i>kõrgem-madakam</i>		
Laps teab mõisteid <i>laiem-kitsam</i>		
Laps teab mõisteid <i>esimene/viimane</i>		
Laps oskab <i>järjestada</i> suuruse järgi		
Laps teab mõisteid <i>suurem-väiksem-keskmine</i>		
Laps oskab leida <i>paarilise suuruse</i> järgi		
Laps oskab leida <i>paarilise värvi</i> järgi		
Laps oskab nimetada 4 <i>aastaaega</i> ja teab nende järjekorda ning iseloomulikke tunnuseid		

Laps oskab nimetada erinevaid ööpäeva osi (<i>hommik, lõuna, õhtu, öö</i>), nende järjekorda		
Laps oskab nimetada <i>nädalapäevi</i> ja teab nende järjekorda		
Laps oskab <i>loendada 12-ni</i>		
Laps oskab moodustada <i>hulki</i>		
Laps eristab <i>paremat ja vasakut</i> poolt		
Laps teab mõisteid <i>rohkem-vähem-ühepalju</i>		
Laps teab mõisteid <i>pikem-lühem</i>		
Laps teab mõisteid <i>ees/taga</i>		
Laps leiab <i>kirjeldatud eseme pildilt</i>		
Laps <i>oskab kirjeldada eset pildilt</i>		
Laps oskab <i>vastata küsimustele</i> pildi kohta		
Laps oskab <i>jutustada</i> pildi järgi		
Laps tunneb numbreid 1-10 ja oskab leida vastava arvu esemeid		
Laps oskab kirjutada oma nime		

6-7 aastaste arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI.....

LAPSE SÜNNIAEG.....

TÄITMISE KUUPÄEV.....

	+/-/v	Märkused, kommentaarid
Laps teab oma sünnipäeva		
Laps oskab nimetada <i>nädalapäevi</i> ja teab nende järjekorda		
Laps oskab nimetada <i>erinevusi</i> pildil		
Laps teab mõisteid <i>kõrgem-madalam</i>		
Laps teab mõisteid <i>laiem-kitsam</i>		
Laps teab kõiki <i>värve ja värvitoone</i>		

Laps näitab ja nimetab <i>ruutu</i>		
Laps näitab ja nimetab <i>kolmnurka</i>		
Laps näitab ja nimetab <i>ringi</i>		
Laps näitab ja nimetab <i>ristkülikut</i> , oskab öelda, mille poolest <i>erinevad ruut ja ristkülik</i>		
Laps oskab öelda oma aadressi		
Laps oskab nimetada <i>esimest/viimast häälikut</i>		
Laps oskab <i>öelda häälikute arvu sõnas</i>		
Laps oskab <i>järjestada</i> suuruse järgi		
Laps teab mõisteid <i>suurem-väiksem-keskmine</i>		
Laps teab mõisteid <i>esimene-viimane-eelviimane</i>		
Laps oskab nimetada 4 <i>aastaaega</i> ja teab nende järjekorda ning iseloomulikke tunnuseid		
Laps oskab nimetada erinevaid ööpäeva osi (<i>hommik, lõuna, õhtu, öö</i>), nende järjekorda		
Laps tunneb numbreid 1-10		
Laps oskab <i>loendada 12-ni</i>		
Laps oskab liita ja lahutada 5 piires, teab märke +, - ja =		
Laps teab <i>täis- ja pooltundi</i>		
Laps oskab moodustada <i>hulki</i> , öelda, <i>mitme võrra</i> on üks hulk suurim ja hulki <i>võrdsustada</i>		
Laps eristab vasakut ja paremat poolt		
Laps teab mõisteid <i>pikem/lühem</i>		
Laps teab mõisteid <i>ees-taga</i>		
Laps <i>loeb kokku sõna ja leiab vastava pildi</i>		
Laps leiab <i>kirjeldatud eseme pildilt</i>		
Laps oskab <i>kirjeldada eset pildilt</i>		
Laps oskab <i>vastata küsimustele pildi kohta</i>		
Laps oskab <i>jutustada pildi järgi</i>		
Laps oskab <i>kirjutada oma nime</i>		

3-7 aastase lapse sotsiaalse arengu jälgimise tabel

Lapse nimi.....

Sünniaeg.....

Tabeli täitmise aeg.....

OSKUSED	MÄRKUSED
SUHTLEMINE TÄISKASVANUTEGA/LASTEKA Arusaamine korraldustest Teab viisakusreegleid (teretab, palub, tänab, palub andeks, vabandab) Palub/küsib teiste asju Küsib luba võõra asja kasutamiseks Palub abi Saab aru tunnetest, räägib rõõmust/murest jne Vestleb täiskasvanuga Lohutab mängukaaslast	
OSAVÕTT TEGEVUSTEST: Ootab oma järjekorda Kuulab/ räägib juttu, luuletust jne Töötab omaette ülesande kallal (3 a- 10 min, 4 a-15 min, 5 a- 20 min, 6 a-25 min)	
ENESETEENINDUS: Igapäevatoimingutega toimetulek Kasutab iseseisvalt WC-d Riietub iseseisvalt, keerab riided õiget pidi	

Asetab riided õigesse kohta (nagi, riul, riidepuu vmt) Nuuskab nina Otsustusvõime	
SÖÖMINE: Õige lusika/kahvli/noa kasutamine	
MAGAMINE	
PEENMOTOORIKA Käeline areng Silma ja käe koostöö (lükkimine, toppimine, pusled) Voldib lihtsamaid asju Hoiab pliatsit õigesti Savist/plastiliinist voolimine Lõikab kääridega (ribasid, mööda sirgjoont/kõverjoont, lõikab välja pilte) Kirjutab tähti Puudutab pöidlaga igast sõrme Rebimine Kirjutab oma nime	
TÄHELEPANEKUD LAULMISTUNNI KOHTA: Aktiivsus tunnis	
TÄHELEPANEKUD VÕIMLEMISTUNNI KOHTA: Aktiivsus tunnis	
MÄNG JA VABA TEGEVUS Arvestab mängureeglitega Selgitab reegleid teistele Viib alustatu lõpule Mängib teiste lastega Esitab jutte, luuletusi, laule, näitleb ise, kasutab nukke Kehastub mängides erinevatesse rollidesse	
VAATLUST TEOSTASID:	

LISA 2

Nädalaplaan aiarühmadele

RÜHM:	nädal. Teema:					
EESMÄRGID	TEGEVUS	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE
	Tegevused toimuvad mänguliselt, omavahel lõimitult ja osaliselt õuesõppena. Tegevuste läbiviimisel kasutatakse erinevaid meetodeid.					
TEATED						

Nädalaplaan sõimerühmadele

ÕPPE - JA KASVATUSTEGEVUSTE NÄDALAPLAAN :
RÜHM:

EESMÄRGID	NÄDALA TEEMA:
-----------	---------------

	TEGEVUSED	
	Tegevused toimuvad mänguliselt, omavahel lõimitult ja osaliselt õuesõppena. Tegevuste läbiviimisel kasutatakse erinevaid meetodeid.	ESMASPÄEV: TEISIPÄEV: KOLMAPÄEV: NELJAPÄEV: REEDE:
TEATED		

LISA 3

INDIVIDUAALNE ARENDUSKAVA ajavahemikul.....

1. Üldosa: lapse nimi, sünniaeg, elukoht, diagnoosid (kui on).

Varasem arengulugu, lapse arengutaseme kirjeldus ja analüüs antud ajahetkel.

2. Arendustegevuse üldised eesmärgid. Arendustöö üldeesmärgid (miks, mis suunas ja kuhu soovitakse jõuda).

3. Eesmärkide kirjeldus õppetegevuse valdkondade kaupa.

Õppetegevus	Eesmärgid	Märkused
Mina ja keskkond		
Matemaatika		
Keel ja kõne		
Kunstid		
Liikumine		

Õpetaja kohandab rühmale planeeritavad tegevused ja vahendid vastavalt erivajadusega lapse arengutasemele iga nädalateema ulatuses. Erivajadusega lapsega tehtud töö kirjeldatakse ja analüüsitakse päeviku selleks ettenähtud lahtris.

Viisid ja ülesanded, mille kaudu saab lapsevanem oma lapse arengule kaasa aidata.

- Tuua välja punktide kaupa.

4. IAK koostajad ja osalejad.

Amet, nimi, allkiri Lapsevanemate nimed ja allkirjad Kuupäev

5. IAK kokkuvõte (perioodi lõpus).

Saavutatud individuaalsed eesmärgid ja omandatud oskused.

Edasise arendustegevuse põhisuunad, korduva hindamistegevuse vajadus.

Tagasiside meeskonnaliikmetelt, sh lapsevanematelt.

Hinnang IAK toimimisele
Kuupäev, osalejad

LISA 4

Koolivalmiduskaart

Lasteasutuse nimetus: Tallinna Lasteaed Sinilind

reg nr

1. Üldandmed lapse kohta

Nimi :

Sünniaeg (isikukood) :

Rühma õppekeel:

Kodune keel(ed):

Lasteasutuses käimise aeg:

2. Lapse arengunäitajad

2.1 Tunnetus- ja õpioskused:

2.2 Sotsiaalsed ja mänguoskused:

2.3 Enesekohased oskused:

2.4 Kõne areng:

2.5 Üldfüüsiline areng:

3.Kokkuvõte lapse koolivalmidusest.

3.1 Lapse arengu tugevad küljed:

3.2 Lapsel toetamist vajavad küljed:

3.3 Arvamus koolivalmiduse kohta :

Kuupäev

Pedagoogid

Lasteasutuse direktor